Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ЕРА, 27 июль, 1978 шу. ● № 89 (5909). ● Мах 2 кеп.

КЕРДАЧА ДОАЗОНАШКА

Иттлагiча пятилетка хьалхарча ах дакъа ерригa керттера заданеш кхоачаш а яь, иттлагiча пятилетка кхоалагiча шера программа ханал хьалха кхоачашъяра, общественни производства эффективности балха дикали лакхъяра шерра социалистически яхь а йоаржаль, ханал хьалха, 26 июле, продукци маьхала яккхареи дукхагIйола изделеш арахецареи ворхI бетта план кхоачашъяьй Нохч - ГIалгIай АССР промышленни предприятей коллективаша.

Яхье баьннарашта юкъе хьалха йолх «Севкавнефтегазпереработка» производственни объединене, заводий; Карабулакски химически реагентий, «Нефтехимзапчасть», «Электроприбор», «Оргтехника» производственни объединене, «Промавтоматика», опытни НПО, ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент», «Союзавтоматстром» опытно - экспериментальни ВНПО, хIамаш тегача производственни объединене, кхыйолча предприятей коллективаш.

ТIехкхоачашъяьй къахьегама овсарле дегIаяра задани.

Республика заводийи фабрикийи коллективаша кхы тIа эша резерваш лех, кхоалагIча шера план, бIарчча иттлагIа пятилетка ханал хьалха кхоачашъяра кхы а шерагIа йоаржаю социалистически яхь, кхоачашду плановойи паччахьалкхени дисциплина чIоагIъяра, дIахо производство дегIайоалаяра, цун эффективность лакхъяра де дезараш.

СИЙЛЕ ХИЙЛА ХЬАЛХАЛАНТАРИЙ!

1978 шера план кхоачаши тIехкхоачаши яра, производства эффективности балха дикали лакхъяра бола къовсам чIоагIбара 1978 шера хьалхарча ах шера гIишлошъеча гIишлон, монтажни, проектни организацешта юкъе яьржача социалистически яхьа итогашка а хьежа КПСС Нохч-ГIалгIай обкома бюрос, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совето, облсовпрофо, ВЛКСМ обкомо соцам баьб эггара лакхагIа экономически, хьокхамаш даьха районаши организацешн котъяьннарг лоархIаш.

РАЙОНАШТА ЮКЪЕ:
СТАРОПРОМЫСЛОВСКИ РАЙОН,
капитальни вложеней план 143 проценти гIишлон-монтажни балхий план 106 проценти кхоачашъяьр.

ПРОИЗВОДСТВЕННИ КОЛЛЕКТИВАШТА ЮКЪЕ:

«Чечингсельстрой» трест,
Нохч-ГIалгIай гIишлошъеча управлене цIенош ду комбинат,
«Грознефтехимремонтстрой» треста № 4 йола специализированни ремонтно-гIишлон управлени,
«Чечингушводстрой» гIишлошъеча управлене ПМК-1,
«Чечингражданпроект» институт,
«Чечингушводстрой» гIишлошъеча управлене аьшкбетона изделей Аргунски завод,

ШОЛЛАГIА МОТТИГ А ХЬОЖАЙОИЛА, КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамота а луш республикански сийлен Улга тIа хьойла:

РАЙОНАШТА ЮКЪЕ:
ОКТЯБРЬСКИ РАЙОН,
капитальни вложеней план 140 проценти, гIишлон-монтажни балхий план 112 проценти кхоачашъяьр.

ПРОИЗВОДСТВЕННИ КОЛЛЕКТИВАШТА ЮКЪЕ:
«Чечено-ингушводремстрой» трест,
«Грознефть» объединене СМУ,
Нохч-ГIалгIай АССР юрта боахама министерства ПМК,
Нохч-ГIалгIай гIишлошъеча управлене аьшкбетона конструкцей Грозненски завод,

КХОАЛАГIА МОТТИГ А ХЬОЖАЙОИЛА, КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома диплом а луш белгалйойла.

РАЙОНАШТА ЮКЪЕ:
НАУРСКИ РАЙОН,
капитальни вложеней план 124 проценти гIишлон-монтажни балхаш дара план 113 проценти кхоачашъяьр.

ПРОИЗВОДСТВЕННИ КОЛЛЕКТИВАШТА ЮКЪЕ:
Нохч-ГIалгIай гIишлошъю управлени,
«Ювмонтажавтоматика» треста СМУ,
«Сельхозтехника» объединени ПМК,
Нохч-ГIалгIай карьероуправлени.
Грозненскии Шалинскии районаша, «Чечингазстрой» треста, «Чечингушводстрой» гIишлошъеча управлене коллективаша дика болх баьлга белгалдоаккхалда.

ДИЪ ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

ИттлагIча пятилетка хьалхарча кхаь шера план СССР кердача Конституце шу дузача денга кхоачашъяра доккхий декхараш тIаийцад «Союзавтоматстром» ВНПО Грозненски опытно-экспериментальни завода дуккхача болхлоша, бригадаша, сменаша. Уж толамца кхоачаши тIехкхоачаши дара шерра социалистически яхь йоаржаьча царех цхьачар шоай торонехи кхоачамехи бизза пайда а ийбеш, хIанзлехьа дикка тIехкхоачашдаьд шоаш тIаийца декхараш. Пятилетка хьалхарча диъ шера план кхоачаш а яь, хIанз 1980 шера календарагIа къахьегаш ва заводера ийс болхло. Царех ба электромонтераш Авдеенко Тамара Дмитриевна, Чумакова Валентина Ивановна, слесарь Андросов Виктор Владимирович, кхыбараш. Шоаш кийчъю продукци дикеи тIехдикеи марра а ца хулийташ, хIара сменагIа нормаш 150 процентал чухьнахьа кхоачаш ца еш ба уж.

Иштта хьинаре къа а хьегаш тIадоагIача шера шоллагIча ах шера чотагIа продукци кийчъеш шийтта болхлои цхьа бригадеи я заводе. Царех ва предприяте эггара дикагIа лоархIачарех цаI вола сварщик Бузырин Виктор Семеновичи Тимошенко Александр Петрович керте латтача радиоаппаратурана болча наладчиккий бригада коллективи.

* * *

СССР кердача Конституце шу дузача цIей сийна шоаш тIаийца декхараш хIанзлехьа дикка тIехкхоачаш а деш, пятилетка хьалхарча кхаь шера план толамца кхоачаши тIехкхоачаши яьй Нохч-ГIалгIай гIишлошъеча управленена чуйоагIача Грозненски аьшкбетона конструкцей завода дуккхача болхлошеи бригадашеи. Пятилетка хьалхарча кхаь шера план дикка тIехкхоачаш а яь, хIанз тIадоагIача шера хьалхарча ялх бетта задани кхоачашъяь йоалаш латт укхазара цхьайтта бригада. Царна юкъе а къаьстта дика къа а хьегаш хаддаза социалистически яхье хьалха латташ хиларца белгалъяьнна я Сидорова Любовь Гавриловна, Кармалев Анатолий Иосифович, Мостовой Илья Васильевич керте латтача смесителий, арматурщикий, слесарий, кхаь бригада коллективаш. КарагIдаьнначох кхоачам я ца беш, хIара сменагIа нормаш 150 — 180 процент кхоачашъеш я уж бригадаш укх деношка.

Б. КОСТОЕВ.

ЯЛАТ — ДАЬХЕННА!

БАРТ БОЛАШИ ДОА ЦА ДЕШИ

ГУРАХЬА ДИЙНА КА БОЛА ЯЛАТ ЧУИЙЦА ДАЬККХАД ГУДЕРМЕССКИ РАЙОНА БОАХАМАША

КПСС ЦК июльски Пленума решенеш кхоачашъеш къахьегама толам баьккхаб Гудермесски района кхаш леладераша: 12 балха дийнахьа ерригача 7540 гектара тIара чуийца даьккхад гурахьа дув ка бола ялат, керттерча даькъе хьакхари ардари къаьст-къаьста а долаш. Районе гIолла хIара гектара тIара юкъера лаьрхIача даьнна ялат — 27,2 центнер.

Толам баккха йиш хилийтар болх ипатовски методагIа чакхбаккхаро. Комбайнерашта, жатникашта, автомашинай водителашта — ялат чуэцаш дакъа лоацаш хинначa берригача наха юкъе шерра бокъонца йола яхь яьржар. Цо торо хилийтар хьувкъам чуэцача техникахи транспортахи лакха овсарле йолаш пайда эца.

Ялат чуийца даккхарах эггара хьалха рапорт делар «Терек» совхоза къахьегамхоша: 2507 гектарах хIаранена тIара 29 центнер ялат чудера цар. Лакха хьувкъам чуийцар «Новогрозненский» совхозеи «Дружба» колхозеи ялат кхедераша.

Комбайнерашта юкъе эггара дикагIа хьокхамаш гойтар «Дружба» колхозерча Б. Дениева, «Восточный» совхозерча М. Мажаева, «Терек» совхозерча В. Чулигова, водителашта юкъе — «Терек» совхозерча И. Гехаевеи «Дружба» колхозерча В. Эдисултановеи.

«Гигант» яхача ялат кхедеча совхоза коллектива патриотически боламо хьинар айдаьча гудермесцаша лакхъеш я хьатташка ялат цIендара, докъадара, из Даьхенна дIадалара темпаш.

Гурахьа юв культураш дIаера лаьтта оахилгеи шозлагIа юв культураш дIайийна йоахилгеи сихдара беррига низ тIабахийтаб. ДIахо дIахьош да бIаьсти дIайийнача культурашта Iунал дара, доакъар Iалашдареи Iан замалахьа хьайбаш чусоцаде помещенеш кийчъяреи балхаш.

А. ЧАЙКИН,
КПСС Гудермесски горкома хьалхара секретарь.

КЪАХЬЕГАМА ТОЛАМ

НАУРСКИ РАЙОНА ЯЛАТ ЛЕЛАДЕРАША КХОАЧАШЪЯЬЙ КХАЬ ШЕРА ПЛАН

Наурски района ялат кхедераша лоархIаме къахьегама толам баьккхаб: шера план 9681 йолаш (хьажкIашца цхьана) цар Даьхенна дIаденнад хIанзле 9724 тонн дика ялат. Цунца цхьана района къахьегамхоша рапот лу ялат дохкара пятилетка кхаь шера план толамца кхоачашъяь хиларах. Паччахьалкхенга дехкад 29103 тонн ялат — кхаь шера планагIа дохка доагIачул 2102 тонн дукхагIа.

Ялат чуэцарца цхьана сихдаь паччахьалкхенга ялат дохк тха района боахамаша. Новкъоста Л. И. Брежнева «Гигант» яхача ялат кхедеча совхоза коллективага яздаьча письмос хьинар айдаьча цар, хьалха хинначарел доккхагIа керда декхараш тIаийду.

А. КАРАГИЧЕВА,
КПСС Наурски райкома хьалхара секретарь.

ЦIЕ БАЙРАКХ — ШЕЛКОВЧАНАШТА

Самардийнахьа КПСС Шелковской райкома пленум хилар. Хьайбаш Iангара доахилга толаме чакхдаккхара районаша, колхозаша, совхозаша, фермаша, бригадаша лелаяьча социалистически яхьа итогех а, хIаьта иштта 1978 шера хьалхарча ах шера хьайбай боахама болхлоша профессешка хьежжа лелаяьча яхьа итогех а республике хьалхара моттиг яккхарах Шелковской района хьайбаш леладерашта КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома карара кара тела ЦIе байракхи 1500 сом ахчан премии ялара хетаьяр из. Цига дакъа лоацаш вар Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председатела хьалхара заместитель С. Н. Кожуховский.

ХIаьта цу района хьайбаш леладераша даьха толамаш доккхий да. Иштта, паччахьалкхенга дулх дохкара ах шера план 114, шура — 102, фуаш — 200, тха — 131 процент кхоачашъяьй цар. Цул совгIа дулх кийчдара боарам 1977 шера хьалхарча ах шера хинначул 16 процент, фуаш — 26, тха — 18 процент лакхбаьб. Цунца цхьана района боахамаша Iалашдаьд дерригa хьайбаши оалхазараши дебаделга.

Пленум хьаеллалехьа, района хьайбаш леладераша социалистически яхье хьалхара моттиг яккхарца даьккъала а беш, С. Н. Кожуховске КПСС Шелковской райкома хьалхарча секретарага В. Г. Табацковайга дIаелар КПСС обкома, Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома карара кара тела ЦIе байракх.

ДIадахача ах шера баьча балха иштта лакха мах барах, района берригача хьайбаш леладерий цIерагIа партенеи правительстванеи дег тIара баркал оалаш къамаьл дир В. Г. Табацковас.

ДIадахача ах шера карагIдаьннача́хи тIехь тIайоагIача хана кхоачашде дезаш хьалхашка латтача декхарехи пленуме дийцар КПСС Шелковской райкома хьалхарча секретара В. Г. Табацковас.

ДОШ ЧIОАГIА ДА

Сихбенна гурахьа дIадийна ка бола ялат чуэцаш латт Урус-Мартановски района «Гойтинский» совхозе.

Ипатовцаша санна, лаьрххIа ялат чуэцара-транспортни отряд вIашагI а елла, чуберзабеш ба хьувкъам. Цу отряда юкъейоагIа ялат чуэцаш, кхаш чах мукъадоахаш, лаьтта оахаш, цига шозлагIа юв культураш дIаюш, кхы тайпа балхаш чакхдоахаш йола звенош.

Комбайнерашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалха ва къона механизатор Сембиев Абу-Муслим. Новкъостал деш йолча шийи йишийца ийслагIча класса дешархочунца Тумишийца цхьана норма 9,5 йолаш 14—15 гектара тIара ялат чуэц цо хIара дийнахьа. ЯлхлагIа ди да яхье хьалхара моттиг яккхарах луш йола вымпел цар комбайна тIа ягIа.

Хьокхамашка хьежача царел дукха тIехьависавац Абу-Муслими Тумишеи болх бе Iомабаь цар да, Къахьегама ЦIеча Байракха орден лелаеш вола Сембиев Мохьмад а. Иштта дика къахьег комбайнераша Коллаев Iусама а, Евдаев Буккуза а, Минкаилов Фитас а.

Йоакхо яьй совхоза кулгалхоша цар балхацара моральнии материальнии безам совбаккхара а. Хьалхара моттиг яьккхачоа карара кара тела ЦIе вымпел яларал совгIа, из вувц «Молнеш» тIа, из хоаставеш совхоза контора хьалхашка хьалъайю ЦIе байракх. Цул совгIа, балха нормаш кхоачаш а еш ялат цIена чу а эцаш кIи-марс чакхбаьккхача хIара комбайнера алапел совгIа кхы а 30 процент ахча лургда.

Иштта белгалбоахаргба кхай тIара хьатта ялат дIакхухьаш лела водителаш, чах кхаш мукъадоахаш, уж оахаш, ялат чуэцача кхы тайпа балхаш деш бола нах.

ХIаьта водителашта юкъе яьржача яхье хьалха ва Яшуркаев Аднан. Совхозе совгIа района шоферашта юкъе яьржача яхье а хьалха ва из. ХIанз цунга да районе яхье котало яьккхача водителa луш дола «КIи-марса — 78 дикагIвола шофер» аьнна тIа йоазув дола цIе лента.

Хьинаре къахьег кхай тIара хьатта цигара паччахьалкхенна ялат дIаэцача пункташка ялат дIакхухьаш лелача кхыча шофераша: Амаев Нурдиса, Яшуркаев ШапаIа, Чаниев Iабаса, Андарханов Iабдуллас. Дийнахьа юкъера лаьрхIача 230—250 тонно-километр никъ бу царех хIаране, норма 200 тонно-километр йолаш.

Новкъоста Л. И. Брежнева Ростовски области «Гигант» яхача совхоза коллективага яздаьча письмона жоп луш, хьалха тIаийца хинначa декхарах дIадала дезаш хиннaчул 250 тонн дукхагIа долаш, паччахьалкхенна 1100 тонн ялат дохка керда социалистически декхар тIаийцар совхоза къахьегамхоша. ХIаьта лаьрхIар кхоачашдергхиларах шек а бац. ХIана аьлча хIара гектара тIара цар чуэц юкъера лаьрхIача 28,3 центнер ялат, план 21 йолаш.

ЦIендаь, докъадаь хIанзле 600 тонн совгIа ялат дIаденнад Даьхенна цу боахама къахьегамхоша.

Х. МАГОМЕТОВ.

СУРТА ТIА: Ялат шоаш мел цIена чуэц кхай тIа хьожаш ба «Гойтинский» совхоза комбайнераш СембиевгIар (аьрдехьара аьттехьа) Абу-Муслим, Мохьмад, Тумиша.

ДОТТАГIЛЕН ВIАШАГIКХЕТАР

25 июле КПСС ЦК Генеральни секретарь, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Л. И. Брежнев Крыме вIашагIкхийттар вай мехка салоIаш волча СЕПГ ЦК Генеральни секретараца, ГДР Паччахьалкхен Совета Председателца Э. Хонеккерца.

Вежарашха йолча шин партийн паччахьалкхенийн кулгалхой вIаши дагабаьлар социализми коммунизми хьалъяра планаш кхоачашъяр духьа КПСС-еи СЕПГ-еи беча балха хьалхарча аргIан чакхдоахача лоархIамерча декхарех. Белгалбаьккхар советски юрта боахам дIахо дегIабоалабара программа тIаийцача КПСС ЦК июльски Пленумеи ГДР социально - экономически дегIайоалаяра дешаш комплексах дийцача СЕПГ ЦК VIII Пленумеи решеней лоархIам.

Э. Хонеккеро дийцар 1979 шера ГДР-а 30 шу дизара цIей чакхдаккхара еча кийчонах, немций лаьттан тIа социализмана карагIдаьннараш, ГДР-еи СССР-еи халкъий доттагIлен, ерригача социалистически содружества манифестаци дIахьокхаш санна из юбилей республика къахьегамхоша дездe лерхIаш хиларах.

Новкъосташа Л. И. Брежневеи Э. Хонеккереи дегаш гIоздаьнна белгалдаьхар вежарашха йолча шин партей интернационалистическ и бувзамаш чIоагIдеча, СССР-неи ГДР-неи юкъера массе оагIорахьа вIаши гIо-новкъостал дара гIулакхаш дIахо дегIадоаладеча даьха толамаш. Цар барт бир СЭВ-а XXXII сессе къоабалъяь йIаьххача ханара целевой программаш теркал а еш, 1990 шерага кхаччалца йолча хана СССР-неи ГДР-неи юкъе специализацеи кооперированеи программаш кийчъелга сихде, аьнна.

Уж вIаши дагабийлар герз дIадаккхар, кхохкам кIаьдбара политика чIоагIъяр, халкъаша а паччахьалкхенаша а шоай лоIамах хилари кортамукъалеи лораяра тIехьа къовсам лоаттабар санна долча дунеи халкъашта юкъерча керттерча дешаех.

Машар хилийтареи машар тIехь цхьана дахареи принципий ларда тIа социалистически капиталистически мехкашта юкъера вIаши гIулакхаш леладелга дегIадоаладеча юкъедихьа доккха дакъа санна лоархIаш бокха мах бир Э. Хонеккера Л. И. Брежнев ФРГ ваха хилара.

Европе латтача гIулакхий хьал дувцаш белгалдаьккхар, машар чIоагIбарои европейски паччахьалкхенашта юкъе дог-цIена лоалахой гIулакхаш леладарои дIадехар континенте кхохкам кIаьдбара. Хельсински совещане ТIехххьарча акта принципаши дийца чIоагIдаьраши вахаре дизза кхоачашдар духьа керттера а хинна дIаэтта дола договораш а соглашенеш а цар массане йизза кхоачашъяр долга.

Новкъосташа Л. И. Брежневеи Э. Хонеккереи белгалбаьккхар тIа-тIа шерлуш боагIача агрессивни империалистически гIозарашца цхьана китайски кулгалхоша лелабеча питама кхерам. Цар цIенхаштта харцийр социалистически Вьетнама духьала Пекина лелаю великодержавни провокацеш.

Беседа чакхъяьлар вIаши дувцар дег тIара кхетадеши доттагIлен тIехьеи.

(ТАСС).

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА МАССАЗАРЧА КОМИССЕШКА

СИХА А ДИКА А ХЬАЛЪЕ ШКОЛАШ

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета промышленноста, гIишлошъяра, транспортан бувзамаи йолча массазарча комиссе шийи аргIанарча заседане дийцар республике школаши деша даха ха йоацача берий учрежденеши хьалъяра дош. Подрядни гIишлошъеча организацейи заказчикийи — гIишлошъяра Нохч-ГIалгIай управлене, «Чечингсельстрой», «Чечингремстрой» трестий, «Чечингколхозстрой» объединене, просвещене министерства, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советерча капитальни гIишлошъяра управленей, Грозненски горисполкома кулгалхой хоамашка ладийгIар.

Дош дувцача дакъа лаьцар республика Лакхехьарча Совета депутаташа Л. А. Баутдиновас, О. А. Чахкиева, А. Д. Магомадова, Н. З. Качлишвиле.

Массазарча комиссе белгалдаьккхар, республике просвещенеи деша даха ха йоацача берийи учрежденеш хьалъяр во лелилга. ГIишлон-монтажни организацей кулгалхоша Э. Э. Исмаилова, У. А. Арсанукаева, Р. М. Гайрбекова, Г. Ф. Демина, хIаьта иштта заказчикий организацей кулгалхоша М. А.-К. Магомадова, В. В. Афонина, М. У. Умарова де мел доагIар даьдац капитальни вложенеех пайда эцара план кхоачашъяра, из бахьанце школаши деша даха ха йоацача берий учрежденеши хьалъелга тIехьадусаш да.

ПланагIа 1978 шера вай республике хьалъе езаш я 20 школа, къаьнарча школашта хьатIахетта 12 классни цIенош, деша даха ха йоацача берий 15 учреждени.

Укх шера моттигерча Советашта хьахьожадаьча 10848 эзар сомах уж гIишлош хьалъеча ялх бетта пайда ийцар 3827 эзар сом, е 35 процент дар мара дац.

ГIишлон-монтажни балхаш доагIача тайпара дика леладац республика керттерча подрядни организаце — гIишлошъяра Нохч-ГIалгIай управлене. Урус-Мартан, Братское яхача юрташка, г. Гудермесе хьалъеш йолча объекташта эшшача боарамагIа лоаттаяц аьшкбетонни столярнии хIамаш. Школаш йистейоахилга тIехьадоах субподрядни организацеша.

Бамут, Серженъ-Юрт, ГIазн-Юрт, Шали яхача моттигашка школаш хьалъелга леладара леладу «Чечингсельстрой» треста. Цига ханнахьеи эшшача тайпареи дIакхахьац материалаши конструкцеши, механизмашка бизза болх байтац, болхлой ханнахьа балха дIакхувлац. ГIишлон-монтажни балхаш во вIаштIехьдахар бахьан долаш «Чечингремстрой» тресто тIехьадаьккхад г. Назране № 2 йолча школана хьатIахетта классни цIенош а г. Грозне Краснофлотски улицагIа 140 моттиг йола берий беш а хьалъяь йоаккхилга. Геттара во леладу г. Грозне Октябрьски районе бIаргаш дайнача берашта школа хьалъелга «Севкавнефтегазстрой» управлене.

Моттигаш ийслу заказчикаша (НГIАССР Министрий Советерча УКС-а, Грозненски горисполкома УКС-а, просвещене министерствас) хьалъеш латта объекташ оборудованеца Iалаш ца еш.

ГIишлошъю организацеш дикача болхлой кадрашца Iалашъяра хайра новкъостал дац горрайисполкомаша. Дуккхача гIишлонашка балхашта тIахьожам лоаттабара депутатски посташ вIашагIъехнаяц.

ГIишлошъяра Нохч-ГIалгIай управлене начальника Э. Э. Исмаиловна, «Чечингсельстрой» треста управляющена У. А. Арсанукаевна, «Севкавнефтегазстрой» управлене начальника М. М. Мутадаевна, «Чечингколхозстрой» объединене начальника Р. М. Гайрбековна, «Чечингремстрой» треста управляющена Г. Ф. Демина, Новогрозненски ТЭЦ гIишлон управлене начальника П. Ф. Сомовна могадаьд школаши деша даха ха йоацача берий учрежденеши хьалъяра планаш кхоачашъелга. Просвещене министерства объекташ хьалъяра хIара деннара тIахьожам оттабе беза.

Заказчикий организацей кулгалхошта (М. А.-К. Магомадовна, В. В. Афонина, М. У. Умаровна) могадаьд объекташ мел эшача оборудованеца ханнахьа Iалашъелга.

Районни исполнительни комитеташ декхарийла я гIишлошъерашта массе а оагIорахьара новкъостал де, хьалъеш латтача объекташка депутатски посташ вIашагIйохка, гIишлош хьалъяра дешаш горрайисполкомий, юртацкарчеи поселковии Советий заседанешка дувца.

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома V пленума решенеш кхоачашъеш

СОВЕТА НОВКЪОСТАЛЦА

Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце байракха кIал а этта вай мехко кховзткъа шера хьабелача наькъа лоархIамегIарча итогех цаI — керда тайпа саг хьалккевар. Из ва, КПСС XXV съезде белгал ма-даккхара, паргIато яьккхачул тIехьагIа эггара лирагIча тIемашка из лорас вIаштIехьдаьнна саг. Массе тайпарча халонех чакх а ваьнна, вовзаргвоацача воалаш ше а хувцаденна, идейни дог тийша хилари доккха вахара хьинари, культура, знанеш шиина чухь вIашагIтеха, ерзае йоагIача метте уж тIаерзае хайна вола саг. Из ва визза вола патриот ше хиларах тарра цIаккха лоарзагIа ца воалаш интернационалист хиннеи массаза а хургволеи саг.

Ишта да наха кхетам лулга «...массаза а санна, берригача вай балха баьа а керттера чулоацам а болаш дус» яьхача В. И. Ленина васкеташ кхоачашдара КПСС-о кIаьд ца луш еча ноакхонах хьахиннар.

КПСС Нохч - ГIалгIай обкома V пленумеи КПСС Назрановски райкома VIII пленумеи соцамаш кхоачаш а деш, халкъа депутатий Назрановски городской Совето белггалара болх баьб.

1976—1977 шерашка городской Совета сессешка дийцад дешаш: «Кагирхошта коммунистически кхетам балара беш бола болх тоабара хьакъехьа», «Социалистически законность кхоачашдарен общественни порядок лораярен, зуламаш ца хилийта хьажарен царна наькъаш дехкарен хьакъехьа», «Города школашка дешаракхетама болх тоабара хьакъехьа», кхыдараш.

Исполкома заседанешка дийцад дешаш: «Кагирхошта тIема - патриотически кхетам балара хьакъехьа», «Шоай мукъагIарча халкъа дружинай гIулакхаш дIахо эргадаьха тоадара хьакъехьа», кхыдараш.

Города граждании сходашка дийцад дешаш: «Дын кульптех дола законодательство кхоачашдара хьакъехьа», «СССР кердача Конституце проекта хьакъехьа», кхыдараш.

ХьатIакхувш дола ноахал социалистически патриотизмаи пролетарски интернационализмаи уиланца хьалхедар — из да, эггара хьалха, цуина коммунистически уйла, социалистически интернационализмаи патриотизман кхетам чубоссабар, коммунизма гIулакха мутIахьа хургдолаш, социалистически Даьхе, социализма мехкаш дукхадезаргдолаш хьалкхедар.

Бераштеи кагирхоштеи нравственни кхетам луча хана боккхача лоархIаме да вай хана хьалхалаттача наьха къахьегама турпалал хьахьокхаш дола дийна масалаш кхувлар. Вай деношка Октябрьски революцеи Сийлахь - боккхача Дай-мехка тIемеи турпалашта лалла хьалъэттаб керда турпалаш — ударникаши коммунистически къахьегама коллективай членаши, пятилетка турпалаш. Шоай гIулакхашнеи къахьегама хьинарцеи коммунистически хьисапе даха а болх бе а Iомаду цар къона ноахал. Царех ва Албогачиев АртагIа, Социалистически Къахьегама Турпал Даурбекова Зина, СССР Лаихехьарча Совета депутат, 1978 шера 7 марта дене цхьэйтталагIча пятилетка чотах къахьегаш вола АТП таксист Оздоев Жабраил, дукха кхыбараш.

Берригa советски кагирхой а санна дешаши болх беши ба городера дукха бIаьш кагий нахи мехкарийи. Царех дукха а дукхагIа бараш промышленни предприятешка, организацешкеи учрежденешкеи производственни хьокхамаш лакхдар духьа лоаттабеча къовсаме хьалха латт, тIехдика дешаш ба. Царех ба юрта боахама итташ специалисташ, хьехархой, лораш, гIишлонхой, экономисташ, партийни, советски, комсомольски, профсоюзни болхлой, культура болхлой. Царех дукхагIарна коммунистически къахьегама ударник яха цIи еннай, правительственни совгIаташ тийннад, сийлахьа цIераш лелаю.

Дешархой мировоззрени вIаштIехьйоал общественни Iилмаш Iомадеча, дешаракхетама болх беча, хьинаре общественно - политически гIулакхаш леладеча хана. Цу даькъе чIоагIа болх бу № 1 йолча городской школе. Дешара кхетама процесс тоаяра тIаерзаяь мероприятеш оттаьй школе. Цар лерхI классе боацаш бу болх шерра боаржабелга, дешархошта къахьегамца кхетам дикагIа лулга, професси харжа уж Iомабелга. Цу гIулакха лаьрхIа хIанзле а болх бен я столярни токарни мастерскеш, хIамаш тега мастерской, хIаьта иштта болх беш я интернациональни доттагIала клуб (кулгалхо — Р. А. Дидигова), дийтта шу даьннарий клуб (кулгалхо — Н. М. Бичук), «Хьои закони» яха клуб. Цига докладаши лекцеши еш прокуратура, суда, милице болхлоша. Цу клуба кулгалду директора нов. Ю. Я. Мальсагова ше.

Къаьстта уйла тIайохийт дешархошта интернациональни, атеистически, тIема-патриотически кхетам балара. Наха юкъе кхетама болх бар, керда тайпа саг хьалкхевар, ширача замах юхедисача вочa гIулакхашца лира къовсам лоаттабар — хIара депутата эггара хьалхарча аргIанара декхар. Цу декхарах дика лоархIабу депутаташ нн. И. А. Абадиев, Х. А. Горбаков, М. Х. Газдиев, А. Э. Джандигов, кхыбараш.

Городера хIанз а дIададанза да дукха истий а кхувлаш дезал вIашагIбоахаш, кхелета йиIигаш низагIа маьре кхувлаш, кхалнаьха сий доадеш, бераштеи кагирхоштеи кхетам балара балха доккха зе деш дола гIулакхаш. Иштта, укх шера февраль бетта низагIа йодайир № 2 школа дешархо Пугоева Iадрахьмана Зарема. Из йодаьр вар АМООС-а болхло Гелисханов Iалихан-Бакъда, административни органаши горисполкома активи цу гIулакха ханнахьа юкъеялар бахьан долаш цигара хьа а яьккха, юха деша йолаелар Зарема.

ХIанзарча хьалашка тIехь-тIехьа вIаллагIа а лоаца луча доалаш латт къахьега ца лар, тIехдаьккха корта бохабу малар мелар, уж саннa дола кхы тайпа нийрча гIулакхаш. Уж леладеш бола нах дег тIара гоама ба хьаьнала къахьегаш боахкача наха, цудухьа царна де доаггIаш дола таIазар делга дIа а дех. ХIаьта из дIадехарий уйла йизза хьаллоац советски законодательства, вай общества морало. Халахете а, уж тайпа нах хIанз а нийслуш ба. Цхьабакъда горсовето хIанз а кхоачам болаш хьадехац царгара доагIар. Горсовета депутатий, города квартальни комитетий активистий инициативагIа хIанз а кIезига хьагучаяьхай тунеядцах йола элементаш. ХIаьта городе дукха я болхлой низ ца тоъаш йола предприятеш.

Городе хьайийллай кхо опорни пункти 426 дружинник юкъе а волаш йола 26 халкъа дружинеи. Опорни пункташта мебели инвентари нийцай, удостоверенеи бланкаши наькха тIа йоахкаю знакаши, пхьарсах хьерчаду зигаши, кхыйола мел оша материалаш Iалашъяьй.

Цхьабакъда болх во бу городерча цхьайолча халкъа дружинашца: дежурства графикаш даим телхаю. Дружинай членаш дIачуэцареи дIабовлареи лерттIа учет яц, е вIалла доацаш да, е бокъонца кийчданза да личнe делаш. 426 дружинниках лични дела долаш 170 мара вац.

Масала, 1977 шера дежурстве арабовлара графикаш юкъагIа яьхай маьхкеча заводо (директор нов. М. А. Мерешков) — 26-зза, «Сельхозтехника» управлене (управляющи нов. Х. Х. Пугиев) — 26-зза, «Назрановский» совхозо (директор нов. М. Х. Зурабов) — 25-зза, ПМК-432 (начальник нов. Б. Д. Чергизов) — 19-зза, трикотажни фабрико (директор нов. Н. Г. Исоченко) — 15-зза, АТП-ас (директор нов. М. З. Беков) — 14-зза, и. кх. дI. Белгалдаккха деза, шоай мукъагIарча халкъа дружинай болх вIаштIехьбаккхара кирпишкий завода, водоканала, машиннаькъа станце, ККЦИБ, мельзавода, Райпо кулгалхоша лерттIа уйла тIа ца йохийташ хилар.

Городе дружинай членашта дерригаш а дIаденнараш 170 удостоверени да. Царех 46 саг тайп-тайпарча бахьанех хIанзле а дIавахав, удостовереней хьа ца а луш. Цо хьахьокх, из гIулакх кулгалхошта бехктокхаме ца хетилгеи цар учет РОВД-о эсала лелаелгеи.

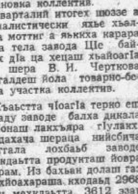
Городера опорни пункташ йоккхагIйолча предприятешта тIачIоагIъяьй: № 1 — «Электроинструмент» яхача завода, № 2 — райпойна, № 3 АТП-ана. Опорни пункташка бIеха я, эшаш йола документаци яц, болх беш профилактика совет яц. № 1 а № 3 а йолча опорни пункташка совета председатела заместителаш шоай керттерча балхаш тIара мукъа а бовлийта, духхьал из болх мара бе ца безаш боллашехьа а.

Халкъа дружинай балха боарами эффективности хIанз укх сахьата кхоачам болаш яц. КIезига пайда эц дружинай торонех улицашкеи кхыча общественни моттигашкеи порядок Iалашъяра гIулакха, къовсам мела лоаттабу хулиганствана, тIехдоахаш малар мелара, социалистически доалахье лачкъаяра, спекуляцена дуxьала, кхенза барашка харцахьара хIамаш ца леладайтара. Дружинаш вIашагIйохкача хана телхаю уж шоай мукъагIа вIашагIкхетара принцип. Шоай общественни декхар лерттIа кхоачаш ца деш бола нах ба дружинникашта юкъе.

Кепайоазон тIеи радио чу гIоллеи кхоачам болаш бувцаши пропаганда еши бац шоай мукъагIарча халкъа дружинай болх, сатирически плакаташ, пенгазеташ, фотовитринаш арахецилга вIаштIехьдаьккхадац.

Уж кхоачамбоацараш дIадахара тIаберзабаь ба хIанз городской Совета болх.

П. ХИДИРОВ,
г. Назрана халкъа депутатий городской Совета исполкома председатель.

УКРАИНСКИ ССР. Болх бе йолаялийтай Одесски порта уллуварча завода хьалхара аргIа. Предприяти аммиак хьаеш а химически продукташ дIатIа - хьатIа йотташ а хургья. Болх бе йолаялийтай шера ши миллион тонн гаргга коача аммиак а 650 эзар тонн суперфосфорни кислота а хьатIаэца а дIаяхьийта а торо йола перегрузочни комплекс.

Из хьалъеча дакъа лоацаш йолча мехка езткъа предприяте коллективаш цу завода шоллагIа аргIа ханал хьалха болх бе йолаялийтара тIехьа яхье яьннай. Компенсационни хьисапе завод хьалъеш я США, ФРГ, Франце фирмаш.

СУРТАШ ТIА: «Подольсксантехмонтажстрой» треста СМУ-26 хьалхалаттача монтажникий коллективо вIашагIъехка шоллагIча аргIан абсорбереши регенератораши (лохехьа); Ленина орден лелаеча «Черноморгидрострой» треста управляющий Иван Михайлович Нагорных эксплуатационникашка дIалуш ва завода хьалхарча аргIан символически дIоагIа.

И. ПАВЛЕНКО сурташ.
ТАСС фотохроника.

№ 14 йола «АГИТАТОРА БЛОКНОТ»

Кепа а теха арадаьннача КПСС Нохч-ГIалгIай обкома пропагандаи агитацеи отдела «Агитатора блокнота» аргIанара номер дIайоалалу «Дерригa низаш — КПСС ЦК июльски (1978 ш.) Пленума решенеш кхоачашъяра» яхача передовой статьяца. Цу тIа республика идеологически болхлошта хьалхашка «СССР юрта боахам дIахо дегIабоалабарах» йола КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева доклад. Пленума решенеш наха юкъе шерра дIайовзийтара декхараш увттаду. КПСС ЦК июльски Пленума материалех лаьца лекцеш, докладаш, беседаш яра тематика а йоалаяьй укхаза.

«Пятилетка керттера декхар» яхача статья тIа дувц республика промышленносте, гIишлошъеча, юрта боахаме иттлагIча пятилетка хьалхарча ах юкъа баьча балха итогех.

«Агитатор, дIаязделахь» яхача рубрикана кIала я «Парте аграрни политика кхоачашъеш я» аьнна керте яздаь йола цифрайи фактайи подборка. «ЛоархIаме даташ» яхача рубрикаца я «Партеи халкъеи барт-цхьоагIонца ба вай котдувлийта хьаст» аьнна РСДРП II съезда 75 шу дизарга КПСС обкома лектора П. Яськос язъяь статья. Цох лаьца лекцеш, докладаш, беседаш яра тематика а еннай. Машиннаькъахой Денна хетаяь я КПСС обкома инструктора В. Лисоколенко статья.

«Агитаце практика» яхача рубрикана кIала я «СССР Конституце шу дизарга» яха материал.

Дунен халкъашта юкъерча темана хетаяь я Къулбехьен Африкерча расистий бIехача гIулакхех дувца Л. Кузнецова статья.

ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГ

Карабулакски химически реагентий завода болхлоша продукци маьхала яккхара хьалхарча ах шера план 102,1 процент кхоачашъяьй. Валови продукци арахецара паччахьалкхен план 102,8 процент кхоачашъяьй завода коллективо. Заданел совгIа арахийцай 81 эзар сом мах бола тайп - тайпара продукци.

ТIеххкоачашду завода болхлоша предприяте дерригa технико - экономически хьокхамаш тоадара тIаийца хинна социалистически декхараш а. Къахьегама овсарле лакхъяра ялх бетта план 102,8 процент кхоачашъяьй. Соахкарчул 3,3 процент лакхъяьй из укх шера цу юкъа. Из лакхъяра чотагIа кийчъяьй планал совгIа ара мел хийца продукци. Планал совгIа продукци маьхала яккхарах, бедал, электроэнерги, кхыйола материалаш кхоярах, арахецача продукцега дIабода мах лохбарах планал совгIа 22 эзар сом пайда баьб завода болхлоша укх шера.

Къаьстта дика къа а хьегаш социалистически яхье хьалха латташ хиларца белгалъяьнна я Борциева Клавдия Александровнас кулгалдеча химически реагенташ арахецача «Г» смена коллектив. Цо эггара хьалха кхоачашъяьй ах шера план.

Р. СЕМЕНИХИНА,
Карабулакски химически реагентий завода планови отдела начальник.

СОАХКАРЧУЛ ДИКАГIА

ИттлагIча пятилетка декхараш кхоачашдеча шерагара шерага дикагIа хьокхамаш доахаш хьабогIа МагIалбикера газ чакхйоахараш. Цар вахара закон а хинна дIаэттад «Селханчул дикагIа тахан, таханчул дикагIа кхоана къахьегилга». Цунна тешал ду газ чакхйоахача завода коллективо укх шера хьалхарча ялх бетта балха хьокхамаша.

Заводо толамца кхоачашдаьд ах шера продукци арахецара а, из маьхалъяккхара а декхараш. ПланагIа лаьрхIа хиннaчул дукхагIа 167 эзар сома маьха бедал дIаяхьийтай мехкарча заводашта. 106,5 процент кхоачашъяьй къахьегама овсарле лакхъяра план.

Ах шера газ чакхйоахараша Даьхенна деннад 106582 тонн газах даьккха бензин, 240,5 миллион цIенъяь газ. Вешта аьлча ялх бетта планагIа лаьрхIа хиннaчул 32583 тонн бензини 4250500 кубически метр гази дукхагIа хул из. 242 эзар сома пайда беш йистедаьккхад газ чакхйоахараша хьалхара ах шу. Пхезза гаргга тIеххкоачашъяьй ялх бетта лаьрхIа хинна пайда бара план.

Цу дог гIоздоахача дикача толамий ларде латт партийни, профсоюзни, комсомольски организацей хьалхленца Вознесенскерча газ чакхйоаккхача завода ерригача коллективо шерра социалистически яхь а йоаржаяь хьинаре къахьегар.

Завода участкай, установкай коллективаша шерра хьаллаьцад «ХIара балха денна — дикала Знак», «Цхьаккха тIехьавусар воацаш бе болх» яха патриотически боламаш. Цу девизех социалистически яхь йоаржаярах доккха беркат даьннад газ чакхйоахараштa. Заводерча ерригача участкаша, установкаша, сменаша толамца кхоачашдаьд шоашта хьалхашка лаьтта ах шера декхараш.

Къаьстта чIоагIа теркам тIабахийта лeладу заводе балха дикал лакхъяра, гIулакх. Цу тIехьа яьржача социалистически яхьа итогаш ю хIара дийнахьа участкашка, установкашка, сменашка. Ерригача заводе балха дикал къоастаяра белгалдаьккха да пIаьраска.

Цу дийнахьа завода дерригaча доакъошкара викалаш вIашагIкхет завода керттера технолог Лячаев Салман волча. Укхаза завода общественни организацей викалашца цхьана хоадам бу хIара участка, установка коллектива кIирагIа баьча балха. Укхаза къоастаду малагIча даькъе миштa болх баьб, белгалбоах дикагIа хьокхамаш даьха социалистически яхье котбаьннараш, цхьацца бахьанех шоашта хьалхашка латта декхараш дизза кхоачаш ца дулуш бисараш. Укхаза белгалдоах цхьацца йолча участкашка нийсденна кхоачамбоацараш сихагIа дIададахара де дезараш а.

Юххера ерригача заводо бетта баьча балха итогаш ю директор е керттера инженер волча. Укхаза къоастаю бетта дикагIа хьокхамаш даьха, социалистически яхье котало яьккха коллективаш. Шоашта хьалхашка лаьттача декхарех уж дикагIа лоархIаярга хьежжа царна хьожаю хьалхареи, шоллагIеи, кхоалагIеи моттигаш. Белгалдоах царна доагIа совгIаташ а.

Укх шера хIара бетта еча итогех социалистически яхье дизза хьалхарчеи шоллагIчеи моттигашка хиннай Баркинхоев Башира кулгалдеча цхьоалагIча комбинированни установка коллектив. Кхоза — Г. Б. Нагаевский начальник волча Карабулакерча кхоалагIча комбинированни установка коллектив.

Кварталий итогех шозза а социалистически яхье хьалхара моттиг а яьккха карара кара тела завода ЦIе байракх дIа ца хецаш хьайоагIа укх шера В. И. Черткова кулгалдеш йола товарно-бедала участка коллектив.

Къаьстта чIоагIа терко еш леладу заводе балха дикала оагIонаш лакхъяра гIулакх. ДIадахача шераца нийсбича белггала лохбаьб заводе мехкдаьтта продукташ йовра боарам. Из бахьан долаш газ чакхйоахараша кходаьд 2968 тонн мехкдаьтта, 3612 эзар кубически метр газ. Укх шера шоаш кийчдаь дIалуш мел дола мехкдаьтта цхьоалагIа категори йолаш дIалу цар.

Завода балха боккхача лоархIаме да газах хьакъоастаеча пайданеча хIамай боарам лакхбелга. Из хьокхам а тIехь-тIехьа лакхлуш ба укхаза. Цхьа кубически метр газах хьайоаха пайдане хIамаш 116 граммага дIакхоачаяьй заводе укх шера хьалхарча ялх бетта, соахка цу хана 111 грамм мара ца хиннача.

Дизза чакхдаьхад заводе пятилетка кхоалагIча шера хьалхарча ялх бетта декхараш дизза кхоачашдара, производства эффективности цун дикали лакхъяра белгалдаьха хинна гIулакхаш. Дукхача даькъе из бахьан долаш вIаштIехьдаьннад МагIалбикерча газ чакхйоахарий шоай завода болх ритмично лелабе. ХIара бетта, хIара кIирагIа, хIара дийнахьа участка, установка, смена коллективо шийна хьалхашка латта декхараш дизза кхоачашдеш болх вIаштIехьбаьккхаб укхаза. ХIаьта из къаьстта боккхача лоархIаме а да таханарча хьалашка моллагIча а социалистически предприяте балха тIа.

ХIара болхлочун бехктокхам лакхбарца, коллектива а шийна а хьалхашка латта декхараш дикагIа кхоачашдара тIехьара цун лоIам чIоагIбарца вIаштIехьдаьннад из. Юххера а хIара болхлочун хьинаре къахьегам латт йоккхача а зIамигача а коллектива толамий ларде.

Из кхета а деш къаьстта йоакхо ю Вознесенскерча газ чакхйоахача заводе къаьсткъаьстача болхлошта, инженерашта, техникашта юкъе социалистически яхь вIаштIехьъяккхара деша. Тайп-тайпарча лостамех лелаю из яхь. Шерра лелаю укхаза «профессех дикагIвар» яха цIи яккхара, коммунистически къахьегама тIехьара социалистически яхь. Шо-шоай социалистически декхараш да завода керттерча а гIонна долча а доакъошкарча болхлой. Шо-шоай творчески планех болх беш ба заводера инженерно-технически болхлой. Цу яхьа итогаш ю ханханнахьа, котбаьннараш моральнои материальнои белгал а боахаш.

ДIадахача шера тIехдика болх баьча, социалистически яхье котваьннача шин болхлочоа Сийлен кхоалагIча лагIа орден еннай. Уж ба компрессорни станце машинист Крыжняя Людмила Владимировна, КИП-ен автоматикан приборист Беляев Александр Алексеевич. 24 сага еннай «1977-ча шера социалистически яхье котваьниар» яха знакаш. Укх шера а массанена шоашкара хьокхам гойташ дика къахьегаш хьабоагIа уж берригаш а.

А. БАСИЕВ.

ОМСК. Омски шинни завода автопокрышкашта сборка еча Л. И. Бержеминске даькъе массанел хьалха кхоачашъяьй ихе шера задани. Цо хьаьча покрышкаша торо хилийтай 6 эзар совгIа грузовой автомобилаш кийчъе. Ленински комсомола преме лауреата, Ленинан «Знак Почета» яхачеи орденан кавалера кораьй ха кхояра резерваш, хIаьта царех хIара операци еш кхетамца пайда а нийбир. Даькъа предприятей специалисташа Iомаю цун балха опыт. 1980 шера сентябрь бутт тIакхоачаш цхьаьна ихе шера задани хьаьчашъе декхар тIайийцад хьаха латтача сборщико.

СУРТА ТIА: Л. Бержеминcки завода къонача болхлошца.

А. ОВЧИННИКОВА сурт.

ТАСС фотохроника.

Пятилетка лоархIаме гIишлош хьалъеча

ЗАВОД ШЕРЪЕШ ЛАТТ

Укх тIеххьарча шерашка къаьстта дукха хьалъю вай республике лоархIамеи бехктокхамеи промышленни объекташ. Царех я хIанз Грозненски ремонтно - механически заводана реконструкци а еш, цига хьалъеш йола запасной оатхалий цех, кранови эстакада, гIонна йола объекташ. Шаккхе объект болх бе йолаелча шера цига кийчъергья йиъ-ах миллион гаргга сома маьха запасной оатхалаш, мехкдаьтта оборудовани, дикка шерагIа хургья заводе арахецача продукце ассортимент, боккхагIа хургба завода низ. Уж лоархIаме гIишлош хьалъеча гIишлонмонтажни балхаш дара хьахьожадаьд цхьа миллиони 487 эзари сом.

Ханнахьеи дикеи уж йистеяхара дерригa шоай низаш оарцагIдаьхад «Севкавнефтегазстрой» объединене СУ-11 Дениев Йоакъаб Илезович керте латтача шоллагIча гIишлошъеча участка гIишлонхоша. «ХIара балха денна — дикала Знак» яхача девизагIа шерра социалистически яхь а йоаржаяь, укхаза хьинаре къахьегаш я гIишлонхой кхо бригада. Царех я Полийский Константин керте латта монтажникий болгарски бригада. Из я вай республикерча болгарски гIишлонхой бригадашта юкъерча социалистически яхье хьалха латташ хиларца хадданза карара кара тела ЦIе вымпел лелаеш. Паччахьалкхен плани тIаийца социалистически декхараши толамца кхоачаши тIеххкоачаши деш къахьегаш я укхаза Арапиев Юсапа Яхьья керте латтача комплексни бригада коллективи Абдурзакова Заянтас кулгалдеча штукатурий-малярий бригадеи.

ХIара кIирагIа цкъа шинарча дийнахьа планерка хул гIишлош хьалъеча. Укхаза дакъа лоацаш хул парте Грозненски горкомеи заказчикеи викалаш, СУ-11 кулгалхой, бригадашта керте латтараш. КIирагIа даьха толамаш, нийсденна кхоачамбоацараш белгалдоах цига, дIахо йодача хана уж ца нийсдалийтара де дезараш дувц. Нагахьа санна проекте кIезиг-дукха хувцамаш де дезаш хилча шоайла дага а баьле из а ду цар. ТIадоагIача кIира де дезача балхий план оттаю. ХIанз Грозненски ремонтно - механически завода коллектив кийчлуш я керда продукци арахеца йолае. Цунца дувзаденна запасной оатхалий цеха чура планерка хувца езаш гIулакх эттар. Из а массава дага а ваьнна чакхдаьккхад цар.

Вай республикерча гIишлонхошта юкъе духхьашха блочни методагIа гIишлош хьалъе болабеннаб шоллагIча участкера гIишлонхой, монтажникаш. Тхов тIа хьалтIаяхалехьа аьшка фермаш вIашагIа а ехка тIаккха мара тхов тиллара балхаш дIададаладац укхаза. Из болх дикка аттача баьнна, хIана аьлча хьалха дIаяхача хана фермаш вIашагIъехкара балхаш тхов тIа дора монтажникаша, из чIоагIа аьттув боацаш гIулакх дар. Кердача методагIа болх беча, цар къахьегама овсарле а дикка лакхъеннай.

Иштта болх вIаштIехьбаьккха къахьегаш гIишлонхой бригадаш а хилча, заказчика бехкагIа хьовзам хулаш моттигаш ца нийслуш а хилча лоархIаме промышленни гIишлош хьалъечара гIишлон - монтажни болх боаггIача боарамагIа дIабода аьнна хетадала тарлу газет дешараштa. Из иштта дац. Поставщиккий бехкагIа каст-каста болх юкъагIа боахаш моттигаш нийслу. Масала, аьшкбетона изделеш укхаза хьакхухьийт «Севкавнефтегазстрой» объединенена чуйоагIача Ставрополерча аьшкбетона конструкцей заводера, Москвана гаьна иоацаш уллача Серпуховски аьшкбетона конструкцей завода коллективо Iалашъеш я 18 метр дIоахал дола аьшкбетона балкаш, фонарни конструкцеш хьакхухьийт Татарски АССР Ленинабадски «Гезоспецоборудование» яхача заводера. Цу кхаь поставщика бехкагIа дукха хьовзамаш хинад лоархIаме промышленни объекташ хьалъеча къахьегаш болча гIишлонхой балха тIа. ЧIоагIа тIехьа а яьнна хьакхаьчар май бетта 18 метр йола аьшкбетона балкаш. Уж хьакхаьчача а монтажни балхаш де йиш йолаш хиланзар гIишлонхой Ленинабадски заводера фанарни конструкцеш хьа ца кхачарах, цигара аьшка фермаш а хьа ца кхачарах.

Царех дог диллачул тIехьагIа Полийский Константин керте латтача бригадас шийна низаца хьайир фонарни конструкцеш. Уж яь боаллашехьа чIоагIа тIехьаяьнна хьакхаьчар аьшка фермаши аьшкбетона балкаши. Цул тIехьагIа поставщикий бехкагIа шоашта тIадиса декхар тIера дIадаккхара салоIилга фуд ца ховш къахьийгар гIишлонхоша бIарччача майи июнеи шин бетта. ХIаьта а ах шера планагIа чакхдахадезаш хиннача 150 эзар сома маьха гIишлон-монтажни балхех чакхдаьхараш 143 эзар сома маьха мара хиланзар.

ТIадиса паччахьалкхен декхар тIера дIа а доаккхаш, гIишлонхой болх боагIача боарамагIа дIабахийтара тIехьа а ца тетташ поставщикашцара бувзамаш, материально - технически Iалашо яра болх тоабара оарцагIбала беза заказчик йолча Грозненски ремонтно-механически завода, из чуйоагIача «Грознефть» производственни объединене, «Севкавнефтегазстрой» объединене кулгалхой. ТIаккха «сомабала» мег поставщикий кулгалхой а.

Шоашкара доагIача даькъе шоллагIча участкера гIишлонхой дог тийша ба йиллача хана, тIадоагIача шера заводе хьалъеш йола ерригa комплекс йистейоаккхаргхиларах, пятилетка кхоалагIча шера плани тIаийца социалистически декхараши толамца кхоачаши тIеххкоачаши дергхиларах. Запасной оатхалий цехера ахаш монтажни балхаш чакхдаьхад, кранови эстакаде тхов тилла болабеннаб. Каста гIишлонхошта де мамогга балхаш хилийта лерхI монтажникаша.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

ЯХЬЕ КОТБАЬННАРАШ

1977 — 1978 шерашка хьайбаш толаме Iангара дахара районашта, колхозашта, совхозашта, фермашта, бригадашта юкъе яьржача республикански социалистически яхьен 1978 шера хьалхарча ах шера профессех хьайбаш леладерашта юкъе хиннача яхьсн итогех соцам тIанийцаб КПСС обкома бюрос, Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Совето, облсовпрофо, ВЛКСМ обкомо.

КПСС обкома бюрос, Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Совето, облсовпрофо, ВЛКСМ обкомо белгалдоаккх, хьайбаш толаме Iангара дахара, хьайбай продукташ яхара а кийчъяра а тIехьа яьржача яхье дуккхача районаша, колхозаша, совхозаша, хьайбай фермайн бригадайн коллективаша дикка доккхий толамаш даьхалга.

Республика бIарчча хьайпача укх шера хьалхарча ах шера соахка цу хана хинначул дукхагIа дебадаьд доахан, хьакхарч, жа, коа тIара оалхазараш, дукхагIа яьккхай шура, тха, дукхагIа кхедаьд Iаьсий, хьакхий хурскаш, Iоахарий. 1977 шера хьалхарча ялх бетта даьккхачул дукхагIа даьккхад дулх — 8, шура — 3, фуаш — 2, тха — 10 процент.

Хьайбай продукташ кийчъяра ах шера планах лоархIаьй республика. ТIатеха задани а дIалаьрхIача пачхаьалкхенга дулх дохкара план 103 процент, шура — 102, фуаш — 105, тха — 127 процент кхоачашъяьй. Соахка хьалхарча ах шера дехкачул дукхагIа дехкад дулх — 9, шура — 3, фуаш — 5, тха — 15 процент.

Планаши 1978 шера тIаийца декхараши къаьстта дика кхоачашду Грозненски, Надтеречни, Ножай - Юртовски, Шелковской, Урус-Мартановски районаша.

Цунца цхьана цхьайолча районаша, колхозаша, совхозаша пачхаьалкхен планаши социалистически декхараши кхоачашделга ледара леладу, хьайбашта гIулакх деча, доакъарех пайда эцача, фермай болх вIаштIехьбоаккхача цIенхаштта яхоачамбоацараш дувлийт. Цхьайолча районашеи боахамашеи кхыметтел хьайбай продукташ кийчъяра планаш а кхоачашъяьяц. Шалински районо пачхаьалкхенга дулх, шура, фуаш, Гудермесски районо дулхи шуреи, Малгобекски районо — дулх дохкара планаш кхоачашъяьяц.

Дулхи шуреи йохкара планах лоархIаьяц «Лермонтовский», «Искра», «Дружба» яха совхозаш, Шалински района XX партсъезда цIерагIйола колхоз.

Сунженски, Малгобекски, Советски, кхыйолча а районашка хьайбаш леладерий яхьа кулгалделга ледара лел, итогаш хан-ханнахьа яц, уж шерра дIайовзийтац, республикански яхьах йола материалаш оттаяьча хана, лертIа кийчъяь, йоагIача тайпара хьателац.

1977 — 1978 шерашка хьайбаш толаме Iангара дахара районашта, колковашта, совхозашта, фермашта, бригадашта юкъе яьржача республикански социалистически яхьен 1978 шера хьалхарча ах шера профессех хьайбаш леладерашта юкъе хиннача яхьен итогашка а хьежа КПСС обкома бюрос, Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Совето, облсовпрофо, ВЛКСМ обкомо соцам баьб:

социалистически яхье котъьннар а лаьрхIа КПСС обкома, Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома карара кара тела ЦIе байрахх яла, республикански газеташ тIа долча республикански Сийлен улга тIа яккха, 1500 сом ахчан преми яла —

ШЕЛКОВСКОЙ РАЙОНА, пачхаьалкхенга дулх дохкара ах шера план 114 процент, шура — 102, фуаш — 200, тха—131 процент кхоачашъяьчоа. 1977 шера хьалхарча ах шера кийчдаьчул дукхагIа дулх — 16, фуаш — 26, тха — 18 процент кийчдаьд цо укх шера. Цунца цхьана района боахамаша деррига тайпа хьайбаши коа тIара оалхазараши дебаделга Iалашдаьд.

ШоллагIа моттиг а хьожаеш, республикански газеташ тIа долча Сийлен улга тIа яккха, 1000 сом ахчан преми яла —

пачхаьалкхенга дулхи шурен йохкара ах шера план — 107, фуаш — 103, тха— 125 процент кхоачашъяьчоа. 1977 шера хьалхарча ах шера кийчдаьчул дукхагIа дулхи шурен — 8, тха — 5 процент кийчдаьд укх шера. Доахан — 6, хьакхарч — 13, жа — 18 процент дебадаьд.

ГРОЗНЕНСКИ РАЙОНА, Деррига тайпа хьайбаш деба а деш дулх, шура, фуаш, тха кийчдара ах шера планаш кхоачашъеьлга Iалашдаьча **Надтеречни, Ножай - Юртовски, Урус - Мартановски районий** болх белгалбаккха.

Котъяьннараш а лаьрхIа, республикански газеташ тIа долча Сийлен улга тIа яккха, шера фондел совгIа цхьацца грузовой автомашина йохка:

Грозненски района 1 Мая цIерагIча колхозага:

Шелковской района «Путь к коммунизму» яхача колхозага;

Надтеречни района «Минеральный» яхача совхозага;

Шелковской района «Шелковский» яхача совхозага;

Сунженски района Ленина цIерагIча колхозага.

Котъяьннар а лаьрхIа, республикански газеташ тIа долча Сийлен улга тIа яккха, 1000 сом ахчан преми яла:

Наурски района Ленина цIерагIча колхоза шурий комплексана;

Шелковской района «Путь к коммунизму» яхача колхоза шурий фермана;

Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза № 3 йолча шурий фермана;

Наурски района «Терский» совхоза № 1 йолча шурий фермана;

Урус-Мартановски района «Гехинский» совхоза № 1 йолча шурий фермана;

Ачхой-Мартановски района «Самашкинский» совхоза № 2 йолча шурий фермана;

Грозненски района «Юбилейный» совхоза шурий фермана;

Шалински района «Южный» совхоза шурий фермана;

Надтеречни района «Минеральный» совхоза шурий фермана.

Надтеречни района «Верхне-Наурский» совхоза шурий фермана;

Грозненски района «Куларинский» совхоза № 1 йолча шурий фермана;

Веденски района Орджоникидзе цIерагIча колхоза хьайбаш леладеча фермана;

Шелковской района «Красный пахарь» колхоза № 2 йолча жа леладеча фермана;

Шелковской района «Шелковский» племзавода № 2 йолча жа леладеча фермана;

Наурски района «Притеречный» яхача совхоза жа леладеча фермана (ферма зав. Алиев Н. Д.).

Котъяьннараш а лаьрхIа, республикански газеташ тIа долча Сийлен улга тIа яха, 800 сом ахчан премн яла:

Урус-Мартановски района Мичурина цIерагIча совхоза шурий фермана;

Назрановски района «Экажевский» совхоза шурий фермана;

Надтеречни района «Надтеречный» совхоза шурий фермана;

Ножай-Юртовски района Гагарина цIерагIча колхоза хьайбаш леладеча фермана;

Малгобекски района «Кавказ» совхоза № 2 йолча шурий фермана;

Советски района «Ленинский путь» яхача совхоза № 2 йолча хьайбаш леладеча фермана;

Наурски района «Авангард» яхача совхоза шурий фермана;

г. Грозне «Родина» яхача совхоза шурий фермана;

Наурски района Ленина цIерагIча колхоза жа Iуй бригадана (вожкхагIвола жа Iу Э. Хамидов);

Наурски района «Россия» яхача колхоза жа Iуй бригадана (вожкхагIвола жа Iу С. Ашаханов);

Малгобекски района ГI. Ахриева цIерагIча совхоза жа Iуй бригадана (вожкхагIвола жа Iу М. Вахмадов);

Надтеречни района «Минеральный» совхоза жа Iуй бригадана (вожкхагIвола жа Iу Т. Шуаипов);

Грозненски района «№ 1 йолча шурий» совхоза хьакхарч лелаеча фермана.

Республикански яхьа хьалаш кхоачашделга Iалашдаь бола хьайбай боахамера ер болхлой яхье котбаьннараш лоархIалба:

ДОЯРКАШ: ШЕЛКОВСКОЙ, НАУРСКИ РАЙОНИЙ А г. ГРОЗНЕ А ЗОНЕ ГIОЛЛА.

			Іиттагара юкъера лаьрхIача яьккха шура (кг).
Моисеева А.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» яха колхоз	2814
Капустина В.	—	Шелковской района «Червленский» яха колхоз	2386
Догатова Х.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму яха колхоз	2341
Магомедгаджиева Х.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» яха колхоз	2325
Ибрагимова Л.	—	Шелковской района Ленина цIерагIйола колхоз	2300
Дабаданова П.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» яха колхоз	2204
Идрисова К.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» яха колхоз	2170
Пронина А.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» яха колхоз	2169
Кулешова М.	—	Шелковской района Ленина цIерагIйола колхоз	2150
Устарханова Л.	—	Наурски района «Терский» совхоз	2150
Магомедова С.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» колхоз	2146
Чернышова Г.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» колхоз	2146
Акбернова А.	—	Шелковской района «Коминтерн» колхоз	2142
Лысенкова А.	—	Шелковской района «Коминтерн» колхоз	2124
Ларсанова Б.	—	Наурски района «Терский» совхоз	2086
Абакарова Н.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» яха колхоз	2081
Лукманова З.	—	Шелковской района «Красный пахарь» колхоз	2076
Халикова Л.	—	Наурски района «Терский» совхоз	2050
Заурбекова А.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» яха колхоз	2045
Альмурзаева Т.	—	Шелковской района «Коминтерн» колхоз	2034
Габараева Е.	—	Шелковской района Ленина цIерагIйола колхоз	2006
Бахаева А.	—	Наурски района «Терский» совхоз	1995
Юмартова К.	—	Шелковской района «Коминтерн» колхоз	1964
Гайдарбекова Н.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1937
Турпуханова Я.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1925
Язлобаева А.	—	Шелковской района «Червленский» колхоз	1896
Ибрагимова Б.	—	Наурски района «Терский» совхоз	1885
Кальченко А.	—	Шелковской района «Красный пахарь» колхоз	1884
Лабазанова Х.	—	Наурски района «Россия» яха колхоз	1853
Михайличенко Л.	—	Шелковской района «Красный пахарь» колхоз	1847
Есаулова А.	—	Наурски района Ленина цIерагIйола колхоз	1846
Темичева Х.	—	г. Грозный «Родина» совхоз	1846
Кулебяка А.	—	г. Грозный «Родина» совхоз	1846
Аджигайтуканова З.	—	Шелковской района «Красный пахарь» колхоз	1843
Абдулхалимова К.	—	Наурски района Ленина цIерагIйола колхоз	1838
Магомедова М.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1835
Нурчиева Х.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1822
Исраилова С.	—	Наурски района «Победа» совхоз	1776
Шутакова М.	—	Шелковской района «Червленский» колхоз	1773
Мусаева Д.	—	Наурски района «Красное знамя» яха колхоз	1768
Абакарова А.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1744
Успанова Х.	—	Наурски района «Терский» совхоз	1725
Дабаданова М.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму яха колхоз	1721
Далдаева З.	—	Наурски района «Терский» совхоз	1720
Джамамбаева Н.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1720
Муслимова Г.	—	Шелковской района «Красный пахарь» колхоз	1718
Магомедова С.	—	Шелковской района Ленина цIерагIйола колхоз	1700
Заварыкина Л.	—	Наурски района Ленина цIерагIйола колхоз	1687
Алхазурова С.	—	Наурски района «Авангард» совхоз	1690
Юспаджаева З.	—	Наурски района «Авангард» совхоз	1690
Нагуманова Г.	—	Шелковской района «Красный пахарь» колхоз	1679
Шайхабекова Т.	—	Наурски района «Красное знамя» колхоз	1674
Мухмадова У.	—	Наурски района «Терский» совхоз	1664
Мадагаева М.	—	Шелковской района «Красный пахарь» колхоз	1660
Гулаева З.	—	Наурски района Ленина цIерагIйола колхоз	1658
Мытыева К.	—	Шелковской района «Красный пахарь» колхоз	1656
Хапизаева К.	—	Наурски района «Терский» совхоз	1653
Самокрутова Е.	—	Наурски района Ленина цIерагIйола колхоз	1641
Хабуева А.	—	Наурски района «Терский» совхоз	1640
Кислянских А.	—	Наурски района Ленина цIерагIйола колхоз	1640
Муцурова М.	—	Наурски района Ленина цIерагIйола колхоз	1637
Арунова Х.	—	Шелковской района «Красный пахарь» колхоз	1636
Димахова А.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1622
Шундалова П.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1619
Гайсултанова М.	—	Наурски района Ленина цIерагIйола колхоз	1611
Магомадова Х.	—	Наурски района «Терский» совхоз	1610
Юсихаджаева С.	—	Наурски района «Авангард» совхоз	1610
Толхадова Н.	—	Наурски района «Россия» яха колхоз	1607
Цемакуридзе К.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1598
Солнышкина И.	—	Наурски района Ленина цIерагIйола колхоз	1598
Бараханова Х.	—	Наурски района Ленина цIерагIйола колхоз	1585
Абакарова З.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1578
Висикаева А.	—	Наурски района «Красное знамя» колхоз	1559
Лабазанова А.	—	Наурски района «Россия» яха колхоз	1557
Ясаева Е.	—	Наурски района «Терский» совхоз	1557
Арсанукаева А.	—	Наурски района «Терский» совхоз	1550

ГРОЗНЕНСКИ, СУНЖЕНСКИ, ГУДЕРМЕССКИ РАЙОНИЙ ЗОНЕ ГIОЛЛА:

Астамирова А.	—	Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	2590
Богомольская М.	—	Грозненски района 1 Мая цIерагIйола колхоз	2451
Хажбахмадова З.	—	Грозненски района «Юбилейный» совхоз	2404
Калачева П.	—	Грозненски района «Юбилейный» совхоз	2292
Костоева Э.	—	Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	2269
Махмадхаджиева Л.	—	Грозненски района «Пригородный» совхоз	2239
Чагаева С.	—	Грозненски района «Гикаловское» ОПХ	2204
Исаева Т.	—	Грозненски района «Юбилейный» совхоз	2151
Данубекова Л.	—	Грозненски района «Гикаловское» ОПХ	2071
Ичнева Б.	—	Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	2037
Хадызова Т.	—	Грозненски района 1 Мая цIерагIйола колхоз	2028
Гериева Ш.	—	Грозненски района 1 Мая цIерагIйола колхоз	1962
Албакова А.	—	Сунженски района «Победа» яха колхоз	1937
Асангериева А.	—	Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1855
Сигарева И.	—	Сунженски района XIX партсъезда цIерагIйола колхоз	1847
Исраилова Х.	—	Грозненски района «Юбилейный» совхоз	1804
Хамзатова А.	—	Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1801
Яндиева Р.	—	Сунженски района «Победа» яха колхоз	1794
Исаева А.	—	Грозненски района «Гикаловское» ОПХ	1776
Еремина А.	—	Грозненски района 1 Мая цIерагIйола колхоз	1771
Арсанукаева С.	—	Грозненски района «Пригородный» совхоз	1767
Терехова Н.	—	Сунженски района «Победа» яха колхоз	1751
Борчашвили А.	—	Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1750
Савинова Е.	—	Сунженски района ЦIеча Эскара цIерагIйола колхоз	1738
Чеботарева В.	—	Грозненски района 1 Мая цIерагIйола колхоз	1723
Мулдиева Н.	—	Грозненски района 1 Мая цIерагIйола колхоз	1720
Уматгириева Т.	—	Грозненски района 1 Мая цIерагIйола колхоз	1717
Рыжкова К.	—	Сунженски района XIX партсъезда цIерагIйола колхоз	1710
Ичиева С.	—	Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1702
Арсанова К.	—	Грозненски района 1 Мая цIерагIйола колхоз	1687
Ганжа Н.	—	Сунженски района XIX партсъезда цIерагIйола колхоз	1681
Бородавко О.	—	Сунженски района XIX партсъезда цIерагIйола колхоз	1677
Кедина Н.	—	Грозненски района 1 Мая цIерагIйола колхоз	1660
Темирсултанова М.	—	Гудермесски района «Гудермесский» совхоз	1660
Умарова З.	—	Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1651
Амриева Р.	—	Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1649
Буняева О.	—	Сунженски района XIX партсъезда цIерагIйола колхоз	1635
Хатиева А.	—	Грозненски района «Гикаловское» ОПХ	1624
Агларханова Н.	—	Гудермесски района «Терек» совхоз	1619
Оздоева П.	—	Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1602
Цикаева А.	—	Гудермесски района «Кошкельдинский» совхоз	1571
Оздоева М.	—	Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1571
Ибрагимова К.	—	Гудермесски района «Кошкельдинский» совхоз	1570
Жасумова А.	—	Гудермесски района «Гудермесский» совхоз	1550
Ахмадова Т.	—	Гудермесски района «Гудермесский» совхоз	1540
Паршина А.	—	Гудермесски района «Джалка» совхоз	1538
Циберо М.	—	Сунженски района ЦIеча Эскара цIерагIйола колхоз	1536
Иналкаева Н.	—	Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1530
Бициева Р.	—	Сунженски района ЦIеча Эскара цIерагIйола колхоз	1527
Сасина К.	—	Сунженски района ЦIеча Эскара цIерагIйола колхоз	1527
Айдамирова С.	—	Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1526
Борцаева Д.	—	Сунженски района XX партсъезда цIерагIйола колхоз	1525
Атлангериева Л.	—	Гудермесски района «Терек» совхоз	1516
Ибрагимова А.	—	Гудермесски района «Кошкельдинский» совхоз	1514
Юсупова А.	—	Сунженски района XX партсъезда цIерагIйола колхоз	1512
Киселева А.	—	Сунженски района «Победа» яха колхоз	1507
Шестакова В.	—	Сунженски района XIX партсъезда цIерагIйола колхоз	1505
Звягинцева А.	—	Сунженски района XIX партсъезда цIарагIйола колхоз	1500
Хаюрина Б.	—	Сунженски района «Победа» колхоз	1490
Кизилова Т.	—	Сунженски района XX партсъезда цIерагIйола колхоз	1487
Гайтукиева Т.	—	Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1486
Михайлова Л.	—	Сунженски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1458
Эболатова Д.	—	Гудермесски района «Гудермесский» совхоз	1452
Балиева К.	—	Гудермесски района «Гудермесский» совхоз	1450

ШАЛИНСКИ, УРУС-МАРТАНОВСКИ, АЧХОЙ-МАРТАНОВСКИ РАЙОНИЙ ЗОНЕ ГIОЛЛА:

Исраилова К.	—	Шалински района «Южный»» совхоз	1865
Шабазова П.	—	Шалински района «Автуринский» совхоз	1829
Самбиева Б.	—	Урус-Мартановски района «Урус-Мартановский» совхоз	1709
Чахаева П.	—	Шалински района «Автуринский» совхоз	1588
Идрисова Ж.	—	Шалински района «Южный» совхоз	1561
Кадырова Д.	—	Шалински района «Автуринский» совхоз	1544
Зелимханова Т.	—	Шалински района «Джалка» совхоз	1530
Хизриева З.	—	Шалински района «Джалка» совхоз	1485
Альвиева Д.	—	Шалински района «Джалка» совхоз	1472
Сайдулаева П.	—	Шалински района «Автуринский» совхоз	1469
Бисаева Т.	—	Ачхой-Мартановски района «Самашкинский» совхоз	1456
Солтамигова З.	—	Шалински района «Автуринский» совхоз	1450
Накаева Х.	—	Урус-Мартановски района «Горец» совхоз	1441
Эльмурзаева Э.	—	Урус-Мартановски района Мичурина цIерагIйола совхоз	1420
Амаева А.	—	Ачхой-Мартановски района «Самашкинский совхоз	1404
Хачукаева З.	—	Ачхой-Мартановски района «Лермонтовский» совхоз	1402
Умхаджиева М.	—	Урус-Мартановски района «Горец» совхоз	1399
Досуева Т.	—	Шалински района «Южный» совхоз	1380
Юнусова Р.	—	Урус-Мартановски района «Гехинский» совхоз	1379
Тупчиева Я.	—	Шалински района «Джалка» совхоз	1361
Идрисова Х.	—	Шалински района «Южный» совхоз	1351

НАЗРАНОВСКИ, НАДТЕРЕЧНИ, МАЛГОБЕКСКИ РАЙОНИЙ ЗОНЕ ГIОЛЛА:

Корнгова Б.	—	Малгобекски района «Ингушский» совхоз	2231
Солсанова А.	—	Назрановски района «40 лет Октября» совхоз	2192
Евлоева Л.	—	Малгобекски района «Ингушский» совхоз	2130
Цечоева Ц.	—	Назрановски района «40 лет Октября» совхоз	1840
Картоева А.	—	Малгобекски района «Советский» совхоз	1811
Олигова Х.	—	Назрановски района «40 лет Октября» совхоз	1701
Шахтемирова М.	—	Надтеречни района «Верхне-Наурский» совхоз	1685
Эльмурзаева Ж.	—	Надтеречни района «Калаусский» совхоз	1674
Ахмадова Т.	—	Малгобекски района ГI. Ахриева цIерагIйола совхоз	1586
Ахмарова Я.	—	Надтеречни района «Надтеречный» совхоз	1572
Гандарова Л.	—	Назрановски района совхоз-техникум	1560
Бисултанова К.	—	Надтеречни района «Надтеречный» совхоз	1540
Дзавгаева Ж.	—	Надтеречни района «Калаусский» совхоз	1502
Капланова З.	—	Надтеречни района «Калаусский» совхоз	1479
Абубакарова Н.	—	Надтеречни района «Калаусский» совхоз	1479
Дадаева А.	—	Малгобекски района ГI. Ахриева цIерагIйола совхоз	1473
Мальсагова М.	—	Назрановски района «Назрановский» совхоз	1443
Хордаева М.	—	Надтеречни района «Калаусский» совхоз	1440
Абуева А.	—	Надтеречни района «Надтеречный» совхоз»	1430
Раджанова В.	—	Малгобекски района ГI. Ахриева цIерагIйола совхоз	1410
Исаева Ш.	—	Малгобекски района «Кавказ» совхоз	1405
Абуева С.	—	Надтеречни района «Надтеречный» совхоз	1393
Даудова З.	—	Надтеречни района «Минеральный» совхоз	1365
Вахаева У.	—	Малгобекски района «Кавказ» совхоз	1364
Автаева Л.	—	Надтеречни района «Верхне-Наурский» совхоз	1350
Ильясова К.	—	Надтеречни района «Новогорский» совхоз	1329
Магомадова М.	—	Надтеречни района «Минеральный» совхоз	1326
Айдаева З.	—	Назрановски района «Назрановский» совхоз	1319
Хамзаева Р.	—	Надтеречни района «Минеральный» совхоз	1301
Абубакарова Р.	—	Надтеречни района «Калаусский» совхоз	1299
Албогачиева З.	—	Назрановски района «Экажевский» совхоз	1295
Аскерханова А.	—	Малгобекски района ГI. Ахриева цIерагIйола совхоз	1289
Шовхалова С.	—	Малгобекски района «Кавказ» совхоз	1282
Лубкова В.	—	Малгобекски района «Кавказ» совхоз	1276
Исмаилова Р.	—	Надтеречни района «Калаусский» совхоз	1275
Алероева З.	—	Надтеречни района «Калаусский» совхоз	1271
Евлоева Л.	—	Назрановски района «Маяк» совхоз	1270
Мустригова М.	—	Надтеречни района «Верхне-Наурский» совхоз	1270
Юнусова Я.	—	Назрановски района совхоз-техникум	1260
Аушева Т.	—	Назрановски района «Маяк» совхоз	1260
Абакаева М.	—	Надтеречни района «Кругловский» совхоз	1256
Евлоева Х.	—	Назрановски района «Маяк» совхоз	1250

ВЕДЕНСКИ, НОЖАЙ-ЮРТОВСКИ, СОВЕТСКИ РАЙОНИЙ ЗОНЕ ГIОЛЛА:

Тельхигова Х.	—	Советски района «Ленинский путь» яха совхоз	1350
Ахъядова У.	—	Веденски района Ленина цIерагIйола колхоз	1050
Эрзанукаева Ш.	—	Веденски района Ленина цIерагIйола колхоз	1050

ХЬАЙБАШ КХЕДУИ ЧУОТТАДАЬ КХОАБЕИ БЕЖА IУЙ: ВЕДЕНСКИ, НОЖАЙ-ЮРТОВСКИ, СОВЕТСКИ РАЙОНИЙ ЗОНЕ ГIОЛЛА:

			Ден - бус тIа-кхета дулх (граммаш).
Магомадов Т.	—	Веденски района XXII партсъезда цIерагIйола колхоз	625
Элимханов А.	—	Ножай - Юртовски района Жданова цIерагIйола колхоз	625
Хадашева Н.	—	Советски района «Новая жизнь» яха колхоз	620
Бахаева Б.	—	Советски района «Новая жизнь» яха колхоз	620
Алимханов А.	—	Веденски района Кирова цIерагIйола колхоз	616
Эхиев А.	—	Советски района «Ленинский путь» совхоз	600
Шамсудинов М.	—	Советски района Орджоникидзе цIерагIйола колхоз	580
Митаев З.	—	Советски района Кирова цIерагIйола колхоз	570
Ацаев Х.	—	Советски района «Ленинский путь» яха совхоз	560
Вижаев Ш.	—	Ножай-Юртовски района межколхозни объединени	550

КХЫЧА РАЙОНАШКА ГIОЛЛА:

Ибрагимов Н.	—	Шелковской района Ленина цIерагIйола колхоз	727
Мусаев Д.	—	Шелковской района Ленина цIерагIйола колхоз	703

IАЬСИЙ ЛЕЛАДЕРАШ: ВЕДЕНСКИ, НОЖАЙ-ЮРТОВСКИ, СОВЕТСКИ РАЙОНИЙ ЗОНЕ ГIОЛЛА:

Тоитова К.	—	Веденски района «Прогресс» совхоз	675
Демильханова У.	—	Советски района «Ленинский путь» совхоз	620

КХЫЧА РАЙОНАШКА ГIОЛЛА:

Арсанова А.	—	Ачхой-Мартановски района «Лермонтовский» совхоз	980
Мусхаджиева А.	—	Шалински района «Автуринский» совхоз	907
Зубкова О.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» колхоз	900
Арсаева Б.	—	Шелковской района «Путь к коммунизму» яха колхоз	780

НАНА ХЬАКХАРЧАШТА ГIУЛАКХ ДУ ХЬАКХАРЧ ЛЕЛАЕРАШ:

			Цхьа нана хьакхийна тIехьара кхиний хурскаш
Подлесная Н.	—	Урус-Мартановски района «Красноармейский» совхоз	9
Козлова Е.	—	Сунженски района «Победа» яха колхоз	8

Чуоттаьь хьакхарч лелаю хьакхарч лелаераш:

			Цхьан хьакхийн тIаькхета дулх
Орлова К.	—	Шалински района «Шалинский» совхоз	520
Лялин И.	—	Шалински района «Шалинский» совхоз	505
Сулейманова А.	—	Ачхой-Мартановски района «Самашкинский» совхоз	502
Шавхалова А.	—	Ачхой-Мартановски района «Самашкинский» совхоз	500

(Инстедоалар тIайоагIача номер тIа хургда).

ДОЙЗОЛ ДЕХЬАРА

ГДР. Потсдам. 1945 шера йоккхача исторически событе теш хиннача Цецилиенхоф Дворецага хьожаш ба туристаш. 17 июле денз 2 августага кхаччалца укхаза хилар СССР, США, Великобритане правительствашта керте латтарий конференци. Антигитлеровски коалице доакъашхоша - паччахьалкхенаша тIаийцача решенеша дIачIоагIийир дунен шоллагIча тIема политически итогаш, къоастайир Европа машаре дегIайоалаяра принципаш.

С. КУЛИШОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Политически обозревателя заметкаш

ПЕНТАГОНА ДАГАРА ЦА ЙОАЛА ИДЕЯ

Пентагоно тIагIертта никъ боахача кердача герзий программашта юкъе керттерча моттигех цаI лоапаш я «МХ» оалача мобильни дукхазарядни ракета программа. Цун апологетий уйлаех, «Минитмен-3» яхача США ракетно-ядерни арсенале эггара дукхагIча (уж 1000 я) сухопутни базироване ракетий метта дIаотта езаш я из.

Уж хувца езаш лархIара бахьан да советски стратегически ракетий прогрессаца дувзаденна гаргтарча шераш-ка, хIараяр лаьрхIача пусковой шахте латташ йола «Минитменаш», дилла а шоаш латтача моттигашка атта хIалакьюлургйолаш хургья яхаш Пентагона цхьаболча эксперташа дувцараш. Кхыча тайпара хургйолаш я «МХ» яха ракеташ. Царех хIаранена хьалъе лерхI тIкъаьнега кхоачаш шахташ. Ракеташ цахаддаш цхьан шахта чура вокх шахта чу кхувларгйолаш, хIанз укх сахьате ракета мича латт ца хайта е цунна хьожаяь хIама тоха йиш ца хилийта а.

Кхетаде хала дац, уж мел я хьожаш тIахьожам лоаттабулургбоацача, «лувцалургйоацача» делаш хургйолча ракетий идея, стратегически наступательни герза лоазув оттадара даькъе барт бара йола духьале хила тарлуш хилар.

Цхьабакъда укхаза лоархIаме долаш цхьаькха а да, из да уж кийчъелга герз дIадаккхарца дувзаденна хIама доацаш йолча тенденцех доаллаши герз хьаделга сихдара ориентаци йолаш хилари. Уж къаьгга гуш дола Пентагона де лерхIаш дараш хи кIалхьарча лодкай «Трайдент» оалача ракетий, хIаьта иштта хIанзе а тохкам беча диъ тайпа долча ткъамий ракетий система программашта юкъедолхаш да.

Иштта йолаш йолча стратегически ракетий запасашта доазув тохараш уж кIезигъяран метта — цу гIулакха еш я йовзаш йола ОСВ переговораш. — США дага я уж запасаш алсамъяха, хIаьта ракеташ цар метта дикагIъяраш Iо а уттаеш хувца.

ТIаккха дагалаттар фу хила деза, нагахьа санна СССР-еи США-ан йолаш йола стратегически герзий запасаш цхьа боарам болаш йолга а, хIаьта цар низаца шаккхе а мохк хIалакбе йиш йолга а ховш хилча?

Из ма дий корта болаш дар. Пентагон лоалуш яц шин мехка юкъе нисхо хилар. США тIема гIулакхашта керте латтараш даим хилаб, хIанз а ба шоашкара дIаьнна ядерни совленаш юхаен океанаш тIа шоай тIема-форда флот тIеххилийтеи гIерташ.

Советски герз совдоалаш латт яхаш дувцача хабараша саг Iехавергвац. Ховш ма дий моллагIа дувца доладича а, атомничунгара денз нейтронничунга кхаччалца, дика ховш да, герз хьадар сихдара даькъера сийле йоаца хьалхале ВIашагIкхийттача Штаташа карара ца йоалийташ хилар. Советски Союз гучча эккхаш латта кхерам юхатохара шийи оборонни низ чIоагIбе безача хьал тIа а оттаеш. ГIулакхаш ишта нийсдалар бахьан долаш хьахиннай хIанзара паритет, хIаьта герз хьаделга сихдаро хьахьекхар ше кIийле йоацаш хIама хилар.

Iилма-технически прогресса бIаьшерс цхьаккха а дегIабена индустриальни мохк бац тIема кийчо яра даькъе дегIаахара боарамга диллача шийна нийсса болча мехкал тIехбала йиш йолаш — из вывод яьй американски бараш юкъеболаш лоархIаш болча Iилмахоша.

Цу тайпара йола совле якха гIертарах хьахургдар да алхха герз хьаделга сихдар, дерригa хIалакдергдолча тIема тIадугаргдола тIема кхерам совбаккхар.

Цхьабакъда Пентагона делаш, хетаргахьа, шоай кертах летача милитаристски идеяйх къоасталургболаш бац. Царна хетачох, духхьал тIема совле якхар, вешта аьлча «низа позици» я кхыча паччахьалкхенашца леладеча гIулакхий кIийле хила езаш яр. Амма из тIехьайнса концепци харцъю технически прогрессо санна, иштта дуней халкъашта юкъе лелача гIулакхий практика а. Дунен халкъашта юкъерча гIулакхий керттера процесс йола разрядка цхьан таръяла йиш йолаш яц паччахьалкхенашта юкъера гIулакхаш низаш дара е цу даькъера кхерам тIалоаттабара наькъаца леладара концепцеца. ХIаьта дунен тIа латтача тIема-политически хьала белгало я СССР-еи США-ан стратегически низаши, хIаьта иштта Варшавски Договора Органлзацеи НАТО-и мехкий массазара низаши цхьан боараме хилар.

Духхьал цу эттача паритето торо хилийтар реальни де лерхIачун хьисапе герзашцарча низашта а, герза а доазув оттадеи кIезигдеи, хьахилийтад цу деша даькъе нийсхон хьалашка переговораш е а соглашени с а хьал.

Цхьабакъда цунца дувзаденна да хIанз долаш долча герзашцара низаш а... герза цхьан боараме дола хьал моллагIча тайпара хувцаденна а хувцалой, берригача наха цхьатарра эшаш бола «низа позице тIара» къувса йиш йоацаш бола машар бахьан леладу гIулакхаш доха тарлуш хилар.

Советски Союзага диллача. Советски паччахьалкхенна керте латтача Л. И. Брежнева заявлени яьчча тайпара, оборонана эшараш лаьрхIача герзашцарча низийи герзеи хетаргахьара боарам цхьатарра хилари паритети кхоачам болаш да: «Оаха дагакхоабаш хIама дац тIема кийчон даькъе совле яккхар. Тхона иштта ховш да Iоадаьча ядерни герза хIанз йолаш йола Iалаьмате йоккхий арсеналаши из дIакхухьаргдола средстваши йолаш хилча уж уйлаш вIалла лоархIаме а ца хилар».

Святослав КОЗЛОВ.
(АПН).

Тхога язду

ДЕПУТАТИЙ ХЬИНАР

Шалински районе дикагIъярех йолча Майртупски юрта Совета председателa Диднев Макана дувц:

— Тха юрта Совете 43 депутат хержав. Уж берригаш а харжархой наказаш долаш ба. Царца беседаш яьй СССР кердача Конституцега хьежжа халкъа депутаташта луча бокъонийи декхарийи хьакъехьа, харжархошта хьалхашкарча цар бехктокхама хьакъехьа. Са белгалданкха безам ба, царех дукхахчар шоай еза цIи сий долаш лелаеш хилар. Царех ба депутаташ — укхазарча колхоза хьаьр тIара приемщик Бишиев Джалавди, колхоза электрик Сайдулаев Зяуди, керттерча агронома помощник Якубов Саламу, хьехархой Ганацкая Таисия, Багаева Валентина, механизированни отряда начальник Ломалиев Iаьла, кхыбараш. Цу массане а харжархой наказаш тешшаме кхоачашдаь ца Iеш, массазарча комиссей балха юкъе хьинаре дакъа а лоац.

Ераш да юрта Совета председателa дешаш бакъдеш дола масалаш. А. Шерипова улицагIарча № 13 йолча округа харжархоша шоай депутата Сайдулаев Зяудена наказ деннадар юрта улицашкара электрически сердал лертIаянкха аьнна. Хоржамаш хинна кхоачаш шу а даьннадац. ТIаккха? Улицашка электросердал йиллар Зяуде, хIара цIен оагIоца ламповкаш лотаслар — из дерригa а мах боацаш, ше мукъа волча хана дир цо. Водонапорни башнерча электронасосий балхага хьежилга а шийна дIатIалаьцар цо.

Орджоникидзе цIерагIа улица тоае аьнна шоай депутата наказ делар № 17 йолча округерча харжархоша а. Цига а ший дош кхоачашдир депутата. УлицагIа жагIа биллар, тоайир, водопроводо хадданза болх бу: Депутат шехиларах шоай юртара сагатагIа дола дешаш сихагIа къоастаде гIерт Дж. Бишиев. Кхыйола улицаш тоае гIерташ а дукха къахьийгад цо, цунна деннача наказа юкъедоагIаш из деце а.

№ 18 йолча округерча харжархошта ший тарлур дир депутата Якубов Саламус а — шера шоаза тоаьй цо Пушкина цIерагIа улица.

Юрт тоаеча, хозъеча чIоагIа къахьийгад депутаташа Албаков Темирханя а Исмаилов Ноге а, кхычар а.

Шаккха а болх хала ба, ха яц аьле юхабовлац депутаташ. Ший дар юкъагIа дита а наькха гIулакха иштта оарцагIвоал XX партсъезда цIерагIча колхоза сварщик Висиев Шамсуди. Хин тилла аьшка тIий тоаде аьнна наказ деннадар депутата. ХIара сайрийна ше балхара мукъа массаза воал вIашагIа хувттар цо тIаь гIовраш. Маьхах беш бацар цун из болх.

Дукхача депутаташа юкъарчал доацаш дакъа лоац массазарча комиссей балха юкъе. Къаьстта белгалъяха ловра цхьайола комиссеш: юрта боахама (Юнусов Султан), моттигаш тоаяйтара (С. Д. Бишиев), унахцIено лораяра (Т. Галацкая), образовании культураи (Багаева), торговле (Магкоева З.).

— ХIанз шозлагIа хержай со юрта Совета депутаталла, — яхаш дувц Магкоева Зинаидас, колхоза расчетни отдела бухгалтера, — торговле массазарча комиссена кулгалдеш я со. Кхо саг ва цунца: со, дикагIа йола свеклаш лелаяр Мадаева Минги, колхоза столове заведующи Никанова Роза. Оаха каст-каста юртара торговле предприятеш тохк, сагатагIа эшаш дола товараш тикашка хилийта, наха гIулакх дара культура лакхагIа хилийта гIерт.

Халахете а, тика тIа ханхаьннахьа ... МТФ ... хьайбаш леладераш болча автолавка ахац, яхаш чIоагIа леткъаш ба нах. Цу хьакъехьа дукхаза а дийцад Шалински райпо председателга нов. Кунчаловга, цхьабакъда гIулакх дергда ляхар мара хIанзалца кхы цунах даь хIама дац.

Болх дика бу юртбоахама комиссе а.

— ДIадахача юбилейни шера дукха хIама даьд тха комиссе, — яхаш дувц цун председатела Юнусов Султана. — Массазарча комиссе доккха новкъостал дир XX-ча партсъезда цIерагIча колхозо паччахьалкхенга кхашкарен хьайбашкарен йоала продукташ йохка аьнна тIаийца хинна декхараш кхоачашдеча. ХIаьта шекара свеклаш йохкара план дикка тIеххкхоачаш а яь, районе 2-гIа моттиг яьккхар оаха.

Комиссерча депутатий инициатива ювца безам ба са. 40 гектара тIара шекара свеклаш сихха чуэца езаш гIулакх эттача хана Азизаева Аьсет санна болча депутаташа дукха пенсионераш боалабир кхай тIа. Кхаь дийнахьа чуийцар из кха, хIаьта цига къаьстта чIоагIа къахьийгар берригача депутаташа.

Юрта Совете чIоагIа дика могабеш бийцар сона 10-зза а кхы дукхагIа а хийржа депутаташ ветеранаш — дикагIа бола дояркаш Ахмадова Яха, Джамалдинова Аманти, свеклаш лелаю Орцуева Банати, керда хержа, 18 шу даьлча моттигерча Советашка хержа хила кердача Конституце бокъо енна депутаташ. Царех я свеклаш лелаю Загушева Майсет, Майртупарча юрта культура Цен художественни кулгалхо Диднева ЖайнаI, тракторист Агуев Идрис, кхыбараш. Депутаташта юкъе ба нохчий, хIирий, аварцаш, эрсий — лоацца аьлча, барттайна интернациональни дезал ба!

Дуккхача хана денз Бачи-Юртовски юрта Советаца яхь лелаю Майртупски юрта Совето, хIаьта дерригача хьокхамашта массаза котъювлаш хьа а йоагIа.

Бакъдар аьлча, депутат хила атта дац. Цхьабакъда духхьал депутата балхо хьагучадоаккх сагах доалла дика мел дола хIама: организаторски говзал, хьинар, инициатива. Халкъа хьалхашка шоашта тIалаттараш доккхийи бехктокхамеи декхараш хилар дика кхетаду Майртупски юрта Совета дуккхача депутаташа, цудухьа харжархой наказаш цар тешшаме кхоачаш а ду, шоай общественни болх СССР-еи РСФСР-еи кердача Конституцей положенешка хьежжа чакх а боахаш.

Е. КИЗЕРОВА,
Шалински района № 35 йолча Курчалоевски аптека фармацевт.

Школа чакхъяьккхачул тIехьагIа Алхан-Калински бувзама отделене балха ера комсомолка Гашлуева Аьсет. Из атта боаца почтальона болх Аьсета Iомабеш, цунна из безаболийташ доккха гIо-новкъостал ду йоккха опыт йолаш, из болх дика бовзаш йолча почтальона Аздамирова Бесимата.

СУРТА ТIА почтальон, комсомолка Гашлуева Аьсет.

Я. ЦУЕВА сурт.

ФУТБОЛ

ХЬАЛХАРЧА ЛИГЕ

Чемпионата шоллагIа ах дакъа дага ца хиннача тайпара дIадоладаьд «Тереко». Укх деношка Ленинграде моттигерча «Динамоца» ловзаш ший наIарашка фусам-даьшка кхо бургац чу а тохийташ счет 3 : 0 а йолаш ийшай из.

Цу дийнахьа хьалхарча лига командаша чакхдаьккха кхыдола вIашагIкхетараш иштта чакхдаьннад: «Шинник» — «Спартак» (Орджоникидзе) — 1:0, «Нистру» — «Таврия» — 1 : 0, «Карпаты» — СКА (Дона тIара Ростов) — 3 : 3, «Спартак» «Ивано-Франковск») — «Торпедо» — 0 : 0, «Кузбасс» — «Кубань» — 2 : 2, «Крылья Советов» — «Уралмаш» — 2 : 0, СКА (Одесса) — «Металлург» — 1 : 1.

Редактора зам.
М. М. ХАМХОЕВ.

ЮРТАШКАРЧА КЪАХЬЕГАМХОШТА

Пятилетка кхоалагIча шера СССР экономически социальнон дегIайоалаяра паччахьалкхен плана тIа практически мероприятеш белгалъяьй бахача наха эша бытовой гIулакхаш диззагIа кхоачашделга Iалашдара. Белггала аьлча, массе тайпара хилийта лаьрхIад гiорo-дашка а юрташка а бахача наха ду бытовой гIулакхаш.

Малгобекски района юрташка бахача наха гIулакхаш дикагIа дар духьа быта цIеною, комплексни приемни пункташ, бытовой точкаш хьаеллара, бе-бе бытовой гIулакхаш дукхагIа хилийтара наькъаца бытовой сеть шерье лаьрхIад Малгобекски горбыткомбинато.

Белгалъяь мероприятеш толаме кхоачашъеш я. «Луч» яхачеи ГI. Ахриева цIерагIчеи совхозашка комплексни приемни пункташ хьайийллай. Долакоаи «Картофельная» яхача участкен кога гIирс тоабу точкаш хьайийллай, хIаьта «Кавказ» яхача совхозе — кога гIирс бу мастерске, н. кх. дI.

Оттаяь паччахьалкхен планаши социалистически декхараши кхоачаш ца деш цхьаь цаI подразделени, ателье, цех, участок хургйоацаш болх беш да тхо хIанз. Шоай чакхдаха дезача гIулакхий низ бола программа санна, шоай керттера декхар санна тIаийцар МагIалбика быта служба къахьегамхоша КПСС ЦК декабрьски (1977 ш.) Пленуме новкъоста Л. И. Брежнева аьнна дешаш. «Юбилейни шера айденна къахьегама хьинари ритми хьаллоаттаянза а чIоагIъянза а яргьяц. Селханарчул дикагIа тахан, таханарчул дикагIа кхоана бе беза болх. Ишта я таханара лозунг». ХIаьта болх дикагIа бар яхилга фуд аьлча, из да, хьаю продукци дикагIа хилийтар, эффективности къахьегама овсарлеи лакхъяр.

Уж декхараш оттадаьд 1978 шера — иттлагIча пятилетка кхоалагIча шера МагIалбика бытовиний социалистически декхарашка, хIаьта тахан уж дикача практически гIулакхашца чIоагIдеш а да. Карарча шера хьалхарча ялх бетта бытовой гIулакхаш дара план 102 процент кхоачашъяьй комбината коллективо, юрташка бахача наха гIулакхаш дара план — 101 процент. Тоаснай гIулакхаш дара культура а деш дола гIулакхаш шоаш а, сихагIа кхоачашду заказаш. Ялаташ чуэцаш, доакъараши юртбоахама продукташи кийчъеш боахкача къахьегамхошта гIулакх дикагIа дар духьа дIа-юха лелача бригадашта кхы тIа а графикаши цехий, мастерской, бытовой точкай балха режими оттаьй.

Болх дика бу закройщикаш Е. Ф. Алиеваи М. Бокован керте латтача дIа-юха ухача бригадаша. Цар совхозий бригадашка гIолла чакх а ювлаш къахьегамхошкара дукха заказащ хьанйдаьд. Ишта дика бу болх производственни план даим кхоачаши тIеххкхоачаши еча Инаркъерча хIамаш тегача цеха коллективо. Тха комбинатерча дикагIа болча производственницаша хIанз 120 — 130 процент кхоачашъю планаш. Царех я Х. Хамхова, Т. Котикова, Р. Яндиева, Р. Газдиева, А. Евлоева, М. Хамчиева, Л. Гетогазова, Б. Яндиев, А. Мержоев, дуккха кхыбараш.

С. АБИЕВ,
Малгобекски горбыткомбината керттера инженер.

ЛОРА ХЬЕХАМАШ

ИЗ ЛАЗАР ЦА ХИЛИЙТА ЙИШ Я

Паразитически нIаний — гельминташ (глисты) хул наьха а хьайбай а тайп-тайпарча органашкеи тканешкеи. Наха хул 60 гаргтарча тайпаех дола гельминташ. Цар каст-каста хала лазараш хьеду, къаьстта бераштa. Паразитически нIаний цхьадола тайпаш диткъача е сомача шергаш чу хул, шоллагIдараш — дийхха села такашка хул, кхоалагIдараш — цIехул, кхоалагIдараш — цIена кIая, пехкашка, цIий лелача пхьаьний системе. Юкъметтера нервни система толхаеш а хул паразиташ. Гельминташ геттара сиха деб.

Вай республике эггара чIоагIагIа даьржа гельминтозаш аскаридози власоглавазаш да, къаьстта ломани лоамашта юхерчеи районашка. Цу тайпарча глисташа Iалаьмате доккха зе ду сага унахцIенонна. Аскаридаш хул сага диткъача шергашка, цкъаза дийхха сел лелача такашка а, кхыча органашка а кхоач. Власоглаваш (трихоцефалюсаш) хул сомача шергашка, таь хьисаперча кортилгашца шода гома чу а дахе. Глистий кхача ба шерга чухула хIамаш, тканеви хий, кхыметтел цIий а. Цар ченна лазар ду, дог керчадайт, цкъаза шодаш ухийт, дуача хIаманца безам боабу, че толхаю. Цул совгIа, нервай система толхаеш моттиг хул — корта лазаш, бIогора ухаш, наб йовш. Къаьстта хало ю глисташа бераштa — уж хIама диллуш, атта эгIазъухаш, санхетамчура дувлаш хул. Дарба деш ца хилча, малокрови хила тарлу.

Лаьттан тIарча тIаьца фикалаш йолча, бешамашка бIеха хIамаш ехкача моттигашка итташ эзараш, миллионаш фуаш Iодохк паразитически нIанаша.

Ахкан хана цар шоаш дахьаргдола дегI дахь, тIаккха цар шераш доах лаьттах доахкаш. Лаьттан тIарча тIаьх доахка гельминтий фуаш кулгех, баьцадаарех, сомах, огородни баьцах дIалат, юача хIаманца сага кер чу долх. Саго диача фуа чура керча арадувл нIанилгаш. Власовглава нIанилгаш сомача шергашка кхоач, хIаьта цига доккхий хул, аскарида нIанилгаш сага организма чугIолла лелаш хул. Уж шергашта юкъера арадовл, тIаккха цIеца дийхк долча а пехкашка а кхоач, альвеолаш йоха а йий бронхега кхоач, цигара тугаца юха а бага доагIа, багара шозлагIа керчу дахча шергашка доккхий хул уж. бокъонца йола аскаридаш а хулаш. Аскаридаша шу гаргга ха йоаккх сага организме дахаш, хIаьта власоглаваша — 5 шерага кхаччалца.

Нагахьа санна саго диланза дола баьцадаараш, комараш, сом буаш хуле цунна глисташ хила тарлу. Бераштa сихагIа хул уж цу тайпара. Уж хила йиш я кхыча бесса а. Арауха моттигаш лерттIа лелаеш ца хилча коара лаьтта бIехлу. бIеха хIамаш Iа а Iай. Глистай фуаш а доахкаш долча цу бIехача хIамай докъаденна дакъилгаш тIаювхача маьчеца цIагIа чудахь. Демаца цхьана глистай фуаш кхача тIа, цIагIа лелаеча хIамаш тIа дувш, цигара сага организма чудоал. Нагахьа санна нишка ваха чувеча, доа массаза ду, хIара хIама дуача хана кулгаш дулаш ца хуле, атта глисташ хила тарлу. Аскаридийи власоглавийи фуаш дIаюха мозаша а кхухь. Глистай фуаш кхоачаргда сага чурашка додача хи тIара, Iам чура, къовланза йолча гIув чура дена кIедж яккханза дола хий милча а.

Гельминташ летай аьнна хетаделча, лорага ваха веза. Сага глисташ хинна йий хара дарбан-профилактически учреждененшка дикъача чиша анализ ю. Глистай фуаш гучадаьлча, лоро дарба хьех. Цамогаш волчо лоро мел яхар де деза, цо кхоачашъе еза ший гигиена правилаш а. Iомаде деза глисташ ца хилийтара фу де деза. Нагахьа санна глисташ долча саго дарба ца дайте, цунгара уж кхычарга а даргда. Дукха молхаш я хIанз глистай лазарех верзавеш.

Глисташ ца хилийтара де дезараш ераш да:

— хIама даалехьа, хIама кийчдеш, нишка массаза ваха, хьайбах кулгаш дийттача сапаца кулгаш дилар,

— кхехканза дола баьцадаараш, сом баалехьа кIежъяьккхача хица дика билар,

— мозий доадар, царех кхачан продукташ лораяр,

— нишка арауха моттиге ахар, уж моттигаш цIена лелаяр, бIехача хIамашца лаьтта бIех ца дар,

— тIаьхаьччача кIеж яккханза дола хий ца мелар.

Уж хьехамаш кхоачашдой, хье а хьайна гонахьарбараш а глистех лороргба Iа.

Л. ВАСЮК,
лор.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ПАЧЧАХЬАЛКХЕН УНИВЕРСИТЕТА ДЕША ДIАЭЦ

Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен университете 1978 шера дийнахьарча отделене деша дIаэцара экзаменаш дIалучарна кхы тIа керда хьалаш оттадаьд.

«ТIехдика» е «дика» оценка а йолаш юкъера дешара заведени льккхараш, юкъерча образоване документа тIа (юкъера чулаьца а йоацаш) 4,5, кхы тIех балл йолаш хилча эрсий мотти литературеи, математика, физика, биологи, географи, бухгалтерски учет яхача специальностех деша безам бараш хьалхарча шии экзаменах 9-нел кIезигагIа йоацаш балл яьккхараш деша дIаэц, кхы экзаменаш дIаяла а ца езаш.

Хьалхарча шии экзаменах 9-нел кIезигагIа баллаш яьхача абитуриенташа дIахо а шоаш хержача специальностех деша дIаоттара экзаменаш дIалу, хIаьта юкъарча конкурсе дакъа а лоац.

Дийнахьарча факультеташка деша оттара заявленеш дIаийю 31 июле кхаччалца. Деша дIаоттара экзаменаш — 1-ча денз 20-ча августага кхаччалца.

ПРИЕМНИ КОМИССИ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

27 ИЮЛЬ.
I ПРОГРАММА.

8.00 — «Ха». Информационни программа. 8.35 — Iуйранара гимнастика. 8.55 — «ЦаI массанена тIехьа, массава цхьаненна тIехьа». Ленинградера передача. 9.55 — «Командос» яха «операци», «Болата гIозара юкъе». Лоацаметтоажни телевизионни художественни фильмай программа (Куба). 10.55 — «БIаргагуш дар — теша хала дар». 14.30 — «Хьа къахьегам — хьа лакхалле». Кинопрограмма. 15.30 — «Эрсий мотт». 16.00 — «Денала урок». Киевера передача. 16.45 — Иллеш доах «Явир» яхача квартето. 17.00 — Кагирхойи студентийи XI фестивала наьвдабахаш. Гаванера передача. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Берашта лаьрхIа сихаш. 18.30 — Доазол дехьарча хьашийи бIаргашца Советски Союз. 18.50 — «Барт-цхьоагIо йола дезал». Музыкальни программа. 19.25 — «КПСС ЦК июльски (1978 ш.) Пленума решенеш — вахаре!». Смоленски области «Красный доброволец» яхача колхоза председатела, Социалистически Къахьегама Турпала Ф. С. Васильева къамаьл. 19.35 — «Ловзара бокъонаш» яхача телевизионни спектакла премьера. Автор — А. Красильщиков. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — «Музыкеи таханара хай». Программе дакъа лоац П. И. Чайковске цIерагIча дунен юкъарча VI-ча конкурса сийлен членашеи хьашешеи. Передача дIахьу композитора Т. Н. Хренникова. Чакхъяьлча — кердадараш.

II ПРОГРАММА.

18.00 — Берашта лаьрхIа мультипликационни фильм. 18.15 — «Нохч - ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, гIалгIай меттала). 18.35 — Атеистически теьцех. «ДIаяхача замах юхедисача гIулакхех дувла зуламаш» (гIалгIай меттала). 18.45 — «Ший гIулакх». Телевизионни документальни фильм. 19.00 — «Итальянски контрасташ» — Шийна дайначо дувцар (нохчий меттала). 19.20 — «Алхан-чурт» яха канал». Телевизионни документальни фильм. 19.35 — «Наха лоархIа саг». Телеочерк. 19.50 — «Старт». 20.20 — «Кинониькъбара альманах».

28 ИЮЛЬ.
I ПРОГРАММА.

8.00 — «Ха». Информационни программа. 8.35 — Iуйранара гимнастика. 8.55 — «Денала урок». Киевера передача. 9.40 — А. Красильщиков. «Ловзара бокъонаш». Телевизионни спектакль. 11.00 — П. И. Чайковске цIерагIча дунен юкъарча VI-ча конкурса лауреатий концерт. 14.30 — СССР тIема - Форда Флота Денна. «Со черноморец ва». Телевизионни документальни фильм. 14.55 — Шахматни школа. «Шахматий исторе тIара». Пхьалагiа передача. 15.25 — «Халкъа аьшараш». 15.40 — «Москвен москвичаши». 16.10 — «БIаргаш дайна музыкант». Художественни фильм. 17.30 — «Гавана хьашийн тIаэпаш я». 18.00 — Кердадараш. 18.15 — «Сакъердаме моткаш». 18.30 — «Тха обозрени». Передача дIахьу политически обозревателa Ю. А. Летунова. 19.15 — РСДРП 75 шу дизарга. «Толам баьккхарий тIехье». Художественни фильм. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — «Шербе то». Эстрадни программа. 22.50 — «Бирючей яхача гIайрен фаьлг». Iилман - популярни фильм. Чакхъяьлча — кердадараш.

II ПРОГРАММА.

17.45 — «КПСС июльски (1978 ш.) Пленума решенеш - вахаре!» Iилман болх — производстве. 18.15 — «Нохч - ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 18.35 — «Халкъа тIахьожам — балха тIа» (гIалгIайн меттала). 18.45 — «Гайтамиров Ширвани». Документальни фильм. 19.00 — РСДРП 75 шу дизарга. «Дерригдунен исторически лоархIам бола гIулакх». 19.15 — Киножурнал. 19.25 — «Шун письмоех». Концерт (нохчий меттала). 20.00 — Советски Союзе гIолла. Кинопрограмма.

РАДИО

27 ИЮЛЬ.

6.30 — Хьайбай продуктивность дегIайоалаяра наькъаш (гIалгIай меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Ашараш. 7.10 — Республикански газетий обзор. 7.25 — Ашараш. 8.25 — Нохч - ГIалгIай ашарий концерт (гIалгIай меттала). 8.40 — «Шоана, кхалнах!». Радиожурнал. (гIалгIай меттала). 9.15 — 78-ча шерарча илатий наькъашка гIолла. «Хьалхадаттараш коммунисташ ба», (гIалгIай меттала). 9.30 — «Бер дика хIама гуш хилийтара». Лора беседа. (эрсий меттала). 9.40 — Ашараш. 9.45 — «ТIехбабусараш боацаш бе болх!», «Лайда эший ерригача торонех?» «Металлист» яхача заводера передача (гIалгIай меттала). 17.00 — «РадиоладувгIархой музыкальни хьашташ кхоачашду». Концерт. (эрсий меттала). 17.25 — «Деса лоIамагIа» (нохчий меттала). 17.45 — «Барттайнача дезале». Швейно-производственни объединене парткома секретара Л. Т. Селезневай беседа (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала). 18.40 — Москва.

28 ИЮЛЬ.

6.30 — «Ялат дIалуш да». Репортаж (эрсий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Ашараш. 7.10 — Республикански газетий обзор. 7.25 — Ашараш. 8.25 — «Аренашка балхаш дераштa лаьрхIа». Концерт (нохчий меттала). 9.15 — «Атеист» яха радиожурнал. (гIалгIай меттала). 9.35 — Ашараш (нохчий меттала). 9.45 — Юртбоахама знаней радиошкола. «Хьуркъамгара хьункъамга». Агронома Х. Махитарова беседа (гIалгIай меттала). 17.00 — «Герменчукера кердадар». Очерк (нохчий меттала). 17.15 — «Халкъ делакъеж». Литературни композици (нохчий меттала). 17.35 — Концерт (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала). 18.30 — Ашараш. 18.30 — «Сайрийнара Грозный» (горсете гIолла).

Хоттам

Тахан республике гIоллеи Грознеи хувцалуш морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш ха оттa тарлу. Малхбузехьара секунде 7—12 метр мух хургба. Фегара температура республике гIолла 22—27, Грозне 24—26 градус йовхал йолаш хила тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-06; редактора зам. — 3-39-11; бехктокхама секретара — 3-34-38; партийни вахарен культуран отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 2-80-71; бухгалтере 2-54-30; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-06; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отдела партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувла шинарен, ереи, шоаттеи деношка

СФ02199. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 5477.